

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 30.1.2003
COM(2003)32 definitief

2003/0021(CNS)
2003/0021(CNS)

Voorstel voor een

RICHTLIJN (Euratom) VAN DE RAAD

**houdende vaststelling van de fundamentele verplichtingen en algemene beginselen op
het gebied van de veiligheid van nucleaire installaties**

Voorstel voor een

RICHTLIJN (Euratom) VAN DE RAAD

inzake het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval

(ingediend door de Commissie)

TOELICHTING

Achtergrond

Titel II van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Euratom) bevat bepalingen die de Gemeenschap in staat stellen een kader te creëren voor het gebruik van kernenergie door de lidstaten, onder andere wat betreft beveiliging van nucleaire installaties (hoofdstuk 7) en bescherming van de gezondheid (hoofdstuk 3).

In artikel 2, onder b) van het Euratom-Verdrag is bepaald dat de Gemeenschap onder de in dat Verdrag bepaalde voorwaarden: "*uniforme veiligheidsnormen [moet] vaststellen voor de gezondheidsbescherming van de bevolking en de werknemers en ervoor [moet] waken dat deze worden toegepast*". Titel II, hoofdstuk 3, van het Verdrag, betreffende de bescherming van de gezondheid, bevat bepalingen inzake basisnormen voor de bescherming tegen ioniserende straling. Dit hoofdstuk van het Verdrag is vooral toegepast in verband met stralingsbescherming. Bescherming van de gezondheid omvat echter zowel stralingsbescherming als nucleaire veiligheid. Beide disciplines hebben uiteindelijk dezelfde doelstelling, namelijk bescherming tegen ioniserende straling.

De Commissie houdt zich al meer dan 25 jaar actief bezig met de harmonisatie van de veiligheid van kerninstallaties, met name in het kader van de resoluties van de Raad van 22 juli 1975¹ en 18 juni 1992², betreffende technologische vraagstukken in verband met de veiligheid van kerninstallaties³. Ondanks deze harmonisatieactiviteiten verschillen de nucleaire veiligheidsmaatregelen nog sterk van lidstaat tot lidstaat.

Na het ongeluk in Tsjernobyl in 1986, ongetwijfeld het ernstigste ongeluk in de geschiedenis van de kernenergie, en de Top van de G-7 te München in 1992 is de Unie zich zorgen gaan maken over de veiligheid van nucleaire installaties in de landen van Midden- en Oost-Europa en de republieken die zijn voortgekomen uit de voormalige Sovjet-Unie.

De volgende uitbreiding met een aantal landen van Midden- en Oost-Europa, die in 2004 zal plaatsvinden, is zonder precedent in de geschiedenis van de opbouw van de Unie. Als gevolg van de geschiedenis van die landen in de twintigste eeuw en de aard van hun economische ontwikkeling krijgt een onderwerp extra gewicht dat bij de voorgaande uitbreidingen minder aan de orde was, namelijk de nucleaire sector.

De werkzaamheden die in communautair verband zijn ondernomen om in de nucleaire installaties in de kandidaat-lidstaten een hoog veiligheidsniveau te bereiken, hebben geleid tot een Europese visie op deze kwestie. Deze visie, die is ontwikkeld voor de kandidaat-lidstaten, is universeel geldig.

De technische normen die zijn opgesteld onder auspiciën van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie, vormen een belangrijke bijdrage tot de verbetering van de nucleaire veiligheid. Deze normen, die een afspiegeling vormen van een technische consensus, zijn juridisch niet verbindend. Om te bewerkstelligen dat deze normen effect sorteren, zijn de communautaire procedures voor de goedkeuring en aanpassing ervan doorgaans veel sneller

¹ PB C 185 van 14/08/1975, blz. 1.

² PB C 172 van 18.6.1992, blz. 2.

³ Beveiliging en veiligheid worden vaak met elkaar verward. De oorzaak moeten worden gezocht in de vertaling van de Engelse term "safety".

dan de intergouvernementele besluitvormingsmechanismen. Dit is een probleem waarmee de Europese Gemeenschap ook op het gebied van de lucht- en zeevaart al geconfronteerd is.

De bescherming tegen ioniserende straling is niet alleen tijdens de operationele levensduur van een nucleaire installatie van belang. De definitieve buitenbedrijfstelling van een nucleaire installatie is het begin van een nieuwe fase waarin de radiologische beperkingen die als gevolg van de exploitatie voor de installatie gelden, moeten worden weggenomen. Deze beperkingen hangen samen met de aanwezigheid van grote hoeveelheden radioactieve materialen in de vorm van constructiematerialen, uitrusting, operationeel afval en verbruikte splijtstof.

Deze materialen moeten worden verwijderd en op de juiste wijze worden behandeld afhankelijk van hun fysische eigenschappen en het niveau van de radioactiviteit. Daarbij moeten de geldende veiligheidsnormen in acht worden genomen. Al deze activiteiten, die deel uitmaken van de ontmanteling, leveren een grote hoeveelheid afval op. Het grootste deel van de totale ontmantelingskosten wordt gevormd door het definitieve beheer van de radioactieve afvalstoffen.

Voor ontmantelingsoperaties zijn aanzienlijke financiële middelen vereist. Om alle risico's voor de volksgezondheid en het milieu uit te sluiten moet op communautair niveau worden gewaarborgd dat er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om de activiteiten in verband met de ontmanteling van de nucleaire installaties met inachtneming van de veiligheidsnormen te kunnen uitvoeren. Daarom moeten er speciale regels worden ingevoerd voor de vorming van ontmantelingsfondsen waaraan de exploitanten van nucleaire installaties gedurende de gehele operationele levensduur van de installatie een regelmatige bijdrage moeten leveren. Deze speciale regels moeten garanderen dat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor de ontmantelingsoperaties.

Gezien het bovenstaande is het noodzakelijk dat de nucleaire veiligheid vanuit een communautair perspectief wordt benaderd. Alleen een gemeenschappelijk optreden kan garanderen dat in nucleaire installaties, vanaf het ontwerp tot aan de ontmanteling, een hoog veiligheidsniveau wordt gehandhaafd in een uitgebreide Unie. Een dergelijke actie krijgt als rechtsgrond de bepalingen van Titel II, hoofdstuk 3, van het Euratom-Verdrag en vormt een aanvulling op de basisnormen van artikel 30 daarvan.

I. De noodzaak van een globale aanpak van de nucleaire veiligheid in de uitgebreide Unie

Een communautaire aanpak van de veiligheid van nucleaire installaties moet, evenals de bestaande nationale stelsels, uit twee onderdelen bestaan. Enerzijds een pakket normen en anderzijds een mechanisme om de naleving ervan te verifiëren.

1. Gemeenschappelijke normen

Een communautaire aanpak van de veiligheid van nucleaire installaties houdt niet automatisch in dat er gedetailleerde technische veiligheidsnormen moeten worden vastgesteld. Het is niet de bedoeling dat een dergelijk stelsel hetgeen reeds binnen de lidstaten bestaat dupliceert.

a) Bestaande normen

Er is een reeks principes die de grondslag kunnen vormen van een communautaire, juridisch verbindende aanpak. Deze principes zouden kunnen worden vastgelegd in een Kaderrichtlijn

van de Raad die in hoofdzaak gebaseerd is op elementen van het Verdrag inzake nucleaire veiligheid dat onder auspiciën van de IAEA tot stand is gekomen. Dit verdrag bevat geen gedetailleerde technische voorschriften. Het biedt een nauwkeurig vastgelegd juridisch kader dat de grondslag vormt van een stelsel voor de nucleaire veiligheid. Alle lidstaten en de meeste kandidaat-lidstaten (behalve Estland en Malta) zijn partij bij het Verdrag inzake nucleaire veiligheid.

Hierbij moet echter worden opgemerkt dat het toepassingsgebied van dit verdrag beperkt is tot kerncentrales. Gezien de ontwikkeling van de Europese nucleaire industrie lijkt het wenselijk een veel ruimer toepassingsgebied te introduceren dat alle nucleaire installaties omvat. Deze verruiming van het toepassingsgebied zal echter beperkt blijven tot installaties van de splijtstofkringloop en onderzoekinstallaties. Het is niet nodig gebleken ook kleine houders van radioactief materiaal, hoofdzakelijk in de vorm van ingekapselde bronnen, onder deze nieuwe aanpak te laten vallen.

Door deze principes in een communautaire tekst te formaliseren worden de krachtens artikel 30 van het Euratom-Verdrag vastgestelde basisnormen aangevuld met normen op het gebied van de veiligheid van nucleaire installaties. Sinds de inwerkingtreding van het Verdrag zijn deze normen bij verschillende richtlijnen herzien, voor de laatste maal bij Richtlijn 96/29/Euratom van 13 mei 1996⁴. Deze maal betreft het geen herziening van de basisnormenrichtlijn, maar het opstellen van een nieuwe richtlijn die hierop een aanvulling vormt.

Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen heeft deze stellingname bevestigd in zijn arrest van 10 december 2002 in zaak C-29/99. Het Hof heeft bevestigd dat "... ter afbakening van de bevoegdheid van de Gemeenschap geen artificieel onderscheid [behoeft] te worden gemaakt tussen de gezondheidsbescherming van de bevolking en de veiligheid van de bronnen van ioniserende straling."⁵ Voorts heeft het Hof bevestigd dat de nationale veiligheidsinstanties beschikken over de technische bevoegdheid om vergunningen te verlenen voor de bouw of de exploitatie van nucleaire installaties. Het heeft daarbij echter erkend dat deze technische bevoegdheid er niet aan in de weg staat dat de Gemeenschap terzake wetgeving vaststelt. Het arrest van het Hof is duidelijk op dit punt: "Ook al kent het EGA-Verdrag aan de Gemeenschap niet de bevoegdheid toe om vergunningen af te geven voor de bouw of de exploitatie van kerninstallaties, toch heeft zij, op grond van de artikelen 30 tot en met 32 EGA-Verdrag, een regelgevende bevoegdheid om, met het oog op de gezondheidsbescherming, een vergunningenstelsel in te stellen dat door de lidstaten moet worden toegepast. Een dergelijke wetgevende handeling is immers een maatregel die de in artikel 30 EGA-Verdrag bedoelde basisnormen vervolledigt."⁶ Het begrip basisnormen is derhalve van toepassing op twee zaken: bescherming van de bevolking tegen straling en inherent daaraan de veiligheid van bronnen van ioniserende straling.

Uiteraard kan deze communautaire aanpak van de veiligheid op langere termijn niet beperkt blijven tot het vermelden van de toepasselijke bepalingen van het Verdrag inzake nucleaire veiligheid. Deze bepalingen kunnen echter wel het uitgangspunt vormen, hetgeen geen tegenstrijdige situatie zal opleveren omdat alle lidstaten deze bepalingen al ten uitvoer moeten leggen, en andere elementen kunnen hieraan worden toegevoegd.

⁴ PB L 159 van 29.6.1996, blz. 1.

⁵ Overweging 82 van het arrest van het Hof van 10 december 2002.

⁶ Overweging 89 van genoemd arrest van het Hof.

b) Evoluerende normen

Wanneer de gemeenschappelijke normen inzake de veiligheid van nucleaire installaties evolueren, is er sprake van een herziening. Hiervoor moet overeenkomstig artikel 32 van het Euratom-Verdrag een welbepaalde procedure worden gevolgd. In artikel 31 is in dit verband bepaald dat de Commissie de basisnormen opstelt na advies van een groep personen aangewezen door het Wetenschappelijk en Technisch Comité uit wetenschappelijke deskundigen van de lidstaten en na advies van het Economisch en Sociaal Comité. Na raadpleging van het Europees Parlement stelt de Raad met gekwalificeerde meerderheid van stemmen de basisnormen vast op voorstel van de Commissie.

In de praktijk zal bij de verdere ontwikkeling van de Europese veiligheidsnormen rekening worden gehouden met de resultaten van de werkzaamheden van de IAEA op het gebied van de nucleaire veiligheid. De IAEA houdt zich hier al jaren mee bezig. Bovendien moet onder andere rekening worden gehouden met de resultaten van de werkzaamheden van de NRWG (Nuclear Regulator's Working Group), met name de door deze groep opgestelde gemeenschappelijke standpunten, en de werkzaamheden van de WENRA (Western European Nuclear Regulators Association) op het gebied van de harmonisatie. Ook de methode die de Commissie en de Raad hebben uitgewerkt voor de beoordeling van de veiligheid van de nucleaire installaties in de kandidaat-lidstaten zal een belangrijke input vormen.

Aangezien er op dit gebied al uitgebreide nationale voorschriften zijn, is het wenselijk dat de Commissie een beroep kan doen op veiligheidsdeskundigen om de gemeenschappelijke normen op geharmoniseerde wijze verder te ontwikkelen. Daarvoor moet zij zich wenden tot het comité van artikel 31 van het Euratom-Verdrag.

Het gemeenschappelijke stelsel zal worden gebaseerd op fundamentele verplichtingen en algemene beginselen. Er zal een juridisch kader worden vastgesteld dat een mechanisme biedt om dit stelsel verder te ontwikkelen. Een van de eerste taken waarmee het comité van artikel 31 wordt belast, zal zijn om op basis van de eerdergenoemde studies een pakket operationele normen te bestuderen dat als gemeenschappelijk referentiekader moet dienen. Op basis van deze normen kunnen dan verificaties in de lidstaten worden uitgevoerd. Om te voorkomen dat de huidige lidstaten anders worden behandeld dan de nieuwe, moet dit juridisch instrument op de datum waarop de Unie wordt uitgebreid, 1 mei 2004, in werking zijn. Deze datum vormt het begin van de concrete tenuitvoerlegging van deze communautaire aanpak die vervolgens verder zal worden ontwikkeld.

De gemeenschappelijke normen maken deel uit van een dynamisch proces. Het doel van de gemeenschappelijke normen is de handhaving van een hoog niveau van nucleaire veiligheid binnen de Unie. Daarom moet dit stelsel voortbouwen op de deskundigheid van de nationale veiligheidsinstanties. Het communautaire systeem vormt een aanvulling op de nationale systemen.

c) Regelmatige verslagen

Evenals in het kader van het Verdrag inzake nucleaire veiligheid worden de lidstaten, overeenkomstig hetgeen is bepaald in de conclusies van de Europese Raad van Laken, verplicht verslag uit te brengen over de maatregelen die zij nemen om hun verplichtingen na te komen en over de veiligheid van de installaties die onder hun verantwoordelijkheid vallen. Deze verslagen zullen door de lidstaten en de Commissie worden onderzocht op basis van een "peer review"-mechanisme.

2. Een onafhankelijk verificatiesysteem

De vorming van een onafhankelijk verificatiesysteem is een essentieel onderdeel voor de geloofwaardigheid en doelmatigheid van een communautaire aanpak van de veiligheid van nucleaire installaties. Het verificatiestelsel moet grotendeels voortbouwen op de technische deskundigheid van de nationale nucleaire veiligheidsinstanties. De communautaire controle zal erop neerkomen dat wordt geverifieerd hoe de veiligheidsinstanties hun taak vervullen. Het is niet de bedoeling dat de veiligheid van de nucleaire installaties ter plaatste wordt geverifieerd.

De lidstaten worden verplicht deskundigen voor te dragen en daarbij te vermelden op welke gebieden zij deskundig zijn, zodat deze door de Commissie kunnen worden ingezet voor onafhankelijke verificaties in de lidstaten. Uiteraard is de Commissie de enige instantie die beslist over de verificaties en de eventuele follow-up daarvan. Om de onafhankelijkheid van de verificaties te waarborgen, is het wenselijk dat de deskundigen niet deelnemen aan verificaties in hun eigen lidstaat.

Op grond van de verslagen van de verificaties kan de Commissie aanbevelingen doen die ertoe kunnen leiden dat de nodige maatregelen worden getroffen om de veiligheid in de nucleaire installaties te waarborgen. De Commissie wordt bovendien verplicht om de twee jaar aan de Raad en het Europees Parlement verslag uit te brengen over de toestand van de nucleaire veiligheid in de Europese Unie.

De communautaire aanpak impliceert geen nieuwe reeks controles van nucleaire installaties. Deze aanpak, die kwalitatief is, behelst een wederzijdse controle van de veiligheidsinstanties die de Gemeenschap de mogelijkheid biedt om te verifiëren dat het veiligheidsniveau in alle lidstaten hetzelfde is. Met dit systeem kan een communautair label worden toegekend waarmee de bevolking meer vertrouwen wordt geboden in de veiligheid van nucleaire installaties. Deze volledig nieuwe aanpak biedt het voordeel dat de verificaties die door de veiligheidsinstanties worden uitgevoerd binnen een communautair kader worden georganiseerd. Het principe is controle door vakgenoten, zowel wat betreft de wederzijdse verificaties als de bestudering van de regelmatige verslagen in het kader van "peer reviews". Het is niet de bedoeling dat de Gemeenschap de plaats inneemt van de veiligheidsinstanties van de lidstaten.

II. Voldoende financiële middelen

Om, zowel tijdens de exploitatiefase als tijdens de ontmantelingsfase een hoog veiligheidsniveau in nucleaire installaties te handhaven moeten er voldoende middelen beschikbaar zijn.

De ontmanteling van een nucleaire installatie is een grootschalige industriële operatie die zich over een aantal jaren kan uitstrekken. De kosten van de ontmantelingsoperaties kunnen zeer hoog zijn. Om deze kosten te kunnen dekken, moeten er financiële reserves beschikbaar zijn. De exploitant moet deze aanleggen tijdens de operationele levensduur van de nucleaire installatie. Het is cruciaal dat bij deze operaties te zijner tijd een hoog veiligheidsniveau in acht wordt genomen.

Er moet absoluut worden voorkomen dat er situaties ontstaan waarin de ontmanteling van een nucleaire installatie niet volgens plan kan beginnen, niet volgens de geëigende procedures wordt uitgevoerd of halverwege wordt gestaakt vanwege het ontbreken van financiële middelen.

Dergelijke situaties zouden leiden tot de aanwezigheid van een grote hoeveelheid radioactief materiaal die niet op aanvaardbare wijze wordt beheerd en gecontroleerd, met verregaande gevolgen voor de stralingsveiligheid. In dat geval zou een van de fundamentele doelstellingen van het Euratom-Verdrag niet worden gerealiseerd. Krachtens artikel 2 van dat verdrag moet de Gemeenschap zoals gezegd "uniforme veiligheidsnormen vaststellen voor de gezondheidsbescherming van de bevolking en de werknemers en ervoor waken dat deze worden toegepast". De Gemeenschap heeft daarom basisnormen vastgesteld op het gebied van de stralingsbescherming⁷. Hoofdstuk 3 van het Euratom-Verdrag is dan ook de juridische grondslag voor optreden van de Gemeenschap op dit gebied.

Momenteel kunnen de exploitanten interne reserves opbouwen op de balans van de onderneming of bijdragen storten in externe fondsen die volgens uiteenlopende mechanismen zijn opgezet.

Ook wanneer er reserves worden opgebouwd om de ontmanteling te kunnen uitvoeren en het beheer van het radioactieve afval en de verbruikte splijtstof mogelijk te maken, blijft de essentiële vraag hoe moet worden gewaarborgd dat deze middelen op langere termijn, d.w.z. over enkele tientallen jaren, nog beschikbaar zijn. De vorming van ontmantelingsfondsen die losstaan van de exploitanten en speciaal bestemd zijn voor de ontmanteling van hun installaties, is de beste optie om te bewerkstelligen dat de installaties worden ontmanteld met inachtneming van alle veiligheidseisen. Wanneer een dergelijke scheiding om uitzonderlijke, goed gemotiveerde redenen niet mogelijk zou zijn, kan de exploitant verantwoordelijk blijven voor het beheer van de fondsen, mits de beschikbaarheid van de activa die zijn aangelegd voor de ontmantelingsoperaties, gewaarborgd is.

Op basis van geregelde informatie van de lidstaten - om de drie jaar - zal de Commissie een periodiek verslag opstellen over de situatie van de fondsen en in voorkomend geval maatregelen treffen om een oplossing te vinden voor abnormale situaties waardoor de uitvoering van de ontmanteling in het gedrang zou kunnen komen of concurrentievervalsing op de elektriciteitsmarkt zou kunnen ontstaan.

De vorming van externe fondsen die worden beheerd volgens het voorzichtigheidsbeginsel biedt de mogelijkheid om te waarborgen dat de fondsen op lange termijn beschikbaar zijn om tijdens alle ontmantelingsoperaties een hoog niveau van nucleaire veiligheid te waarborgen.

Er is al gewezen op de noodzaak dat de methodes voor de raming van de toekomstige ontmantelingskosten moeten worden geharmoniseerd. Voorts moet worden voorzien in overgangsmatregelen om de betrokken ondernemingen waar nodig de mogelijkheid te bieden de gevolgen van de overdracht van grote bedragen naar externe fondsen te minimaliseren.

De Commissie denkt aan een overgangsperiode van [drie jaar] na de inwerkingtreding van de omzettingsmaatregelen die de lidstaten moeten treffen ter uitvoering van deze richtlijn nadat zij door de Raad is aangenomen.

Conclusie

Nu een uitbreiding zonder precedent op handen is, waarbij de nucleaire veiligheid een essentiële rol speelt, is het tijd dat de Gemeenschap haar bevoegdheden inzake de veiligheid van nucleaire installaties duidelijk bevestigt en een juridisch verbindende regelgeving vaststelt.

⁷ Richtlijn 96/29/Euratom.

Door reeds bestaande regels en beginselen in het gemeenschapsrecht op te nemen, kunnen deze efficiënt en snel ten uitvoer worden gelegd. Door gedeeltelijk beroep te doen op de deskundigen van de nationale veiligheidsinstanties voor de uitvoering van de verificatietaken kan worden beschikt over onmiskenbare technische deskundigheid. Om een hoog veiligheidsniveau van de nucleaire installaties in de uitgebreide Europese Unie te handhaven, is het zaak dat de nationale stelsels en het communautaire stelsel nauw met elkaar verweven zijn.

Tevens is het essentieel dat ervoor wordt gezorgd dat de laatste fase van de splijtstofkringloop wordt beheerd met inachtneming van de stralingsbeschermingsnormen en dat de financiële middelen op transparante wijze worden gebruikt. Daarom is het nodig dat er een kader wordt gecreëerd voor de nationale regelgevingen. Door criteria vast te stellen voor de vorming en het beheer van fondsen voor de ontmanteling van nucleaire installaties kan de handhaving van een hoog niveau van nucleaire veiligheid tijdens alle ontmantelingsoperaties worden gewaarborgd.

Gezien het bovenstaande verzoekt de Commissie de Raad de bijgevoegde ontwerp-richtlijn goed te keuren.

Voorstel voor een

RICHTLIJN (Euratom) VAN DE RAAD

houdende vaststelling van de fundamentele verplichtingen en algemene beginselen op het gebied van de veiligheid van nucleaire installaties

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, en met name op de artikelen 31, 32 en 187,

Gezien het voorstel van de Commissie⁸, opgesteld na advies van een groep personen, aangewezen door het Wetenschappelijk en Technisch Comité uit wetenschappelijke deskundigen van de lidstaten, overeenkomstig artikel 31 van het Verdrag, en na het advies van het Economisch en Sociaal Comité⁹ te hebben ingewonnen,

Gezien het advies het Europees Parlement¹⁰,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In artikel 2, onder b) van het Verdrag is bepaald dat de Gemeenschap uniforme veiligheidsnormen moet vaststellen voor de gezondheidsbescherming van de bevolking en de werknemers en ervoor moet waken dat deze worden toegepast.
- (2) In artikel 30 van het Verdrag is bepaald dat voor de bescherming van de gezondheid der bevolking en der werknemers tegen de aan ioniserende straling verbonden gevaren binnen de Gemeenschap basisnormen worden vastgesteld. In artikel 32 is bepaald dat de basisnormen volgens de in artikel 31 bepaalde procedure worden aangevuld.
- (3) In artikel 187 van het Verdrag is bepaald dat de Commissie voor de vervulling van de haar opgedragen taken, binnen de grenzen en onder de voorwaarden door de Raad overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag vastgesteld, alle gegevens kan verzamelen en alle noodzakelijke verificaties kan verrichten.
- (4) Bij Richtlijn 96/29/Euratom van de Raad¹¹ zijn basisnormen voor de bescherming van de gezondheid der bevolking en der werkers tegen de aan ioniserende straling verbonden gevaren vastgesteld.
- (5) Het ongeluk in de centrale van Tsjernobyl in 1986 heeft duidelijk gemaakt dat de Gemeenschap de op dat ogenblik geldende basisnormen moet aanvullen met bepalingen die moeten worden toegepast wanneer het risico van stralingsgevaar

⁸ PB C [...] van [...], blz. [...].

⁹ PB C [...] van [...], blz. [...].

¹⁰ PB C [...] van [...], blz. [...].

¹¹ PB L 159 van 29.6.1996, blz. 1.

optreedt. Derhalve is op basis van Beschikking 87/600/Euratom¹² van de Raad, een mechanisme ingesteld voor de snelle uitwisseling van informatie in geval van stralingsgevaar en zijn bij Richtlijn 89/618/Euratom¹³ van de Raad aan de lidstaten verplichtingen opgelegd betreffende de informatie van de bevolking in geval van stralingsgevaar.

- (6) De basisnormen zijn tevens aangevuld bij Richtlijn 92/3/Euratom van de Raad van 3 februari 1992 betreffende toezicht en controle op overbrenging van radioactieve afvalstoffen tussen lidstaten en naar en vanuit de Gemeenschap¹⁴, en bij Verordening (Euratom) nr. 1493/93 van de Raad van 8 juni 1993 betreffende de overbrenging van radioactieve stoffen tussen lidstaten van de Europese Gemeenschap¹⁵.
- (7) Hoewel het stralingsbeschermingssysteem dat stoelt op de vigerende basisnormen, op basis van de huidige stand van de wetenschappelijke kennis op dit gebied een hoog niveau van bescherming van de volksgezondheid waarborgt, moet die bescherming worden aangevuld door strikte toepassing van veiligheidsnormen die ertoe strekken de blootstellingsrisico's voor de bevolking te controleren en te beperken. Met name voor nucleaire installaties geldt dat handhaving van een hoog veiligheidsniveau vanaf de ontwerpfase tot aan de ontmanteling door instandhouding van doeltreffende voorzieningen ter bescherming tegen stralingsgevaar en door preventie van ongevallen die radiologische gevolgen kunnen hebben een essentiële vereiste is om alle doelstellingen inzake bescherming van de gezondheid ingevolge artikel 2, onder b), van het Verdrag volledig te bereiken.
- (8) Hoewel er een zekere mate van harmonisatie is bereikt, verschillen de nucleaire veiligheidsmaatregelen van lidstaat tot lidstaat nog sterk. In verband met de komende uitbreiding van de Europese Unie neemt deze diversiteit toe. Momenteel maakt deze diversiteit het de Gemeenschap onmogelijk om zich onder de best mogelijke omstandigheden ervan te vergewissen dat de doelstellingen inzake bescherming van de gezondheid waarmee zij ingevolge artikel 2, onder b) van het Verdrag is belast, altijd worden bereikt. Om de Gemeenschap in staat te stellen zich ervan te vergewissen dat de krachtens deze bepaling vereiste "uniforme veiligheidsnormen" daadwerkelijk worden toegepast, moeten de basisnormen inzake de stralingsbescherming worden aangevuld met gemeenschappelijke veiligheidsnormen, wanneer dat nodig blijkt om gevaren voor het leven en de gezondheid van de bevolking af te wenden.
- (9) Na de exploitatiefase van een nucleaire installatie kunnen de aan ioniserende straling verbonden gevaren eveneens optreden tijdens de ontmantelingsoperaties. Met het oog op de risico's van de verspreiding van radioactieve materialen moet de veilige ontmanteling van nucleaire installaties worden gewaarborgd, met inbegrip van het langetermijnbeheer van radioactief afval en verbruikte splijtstof.
- (10) Om op communautair niveau de bovengenoemde doelstellingen op het gebied van de stralingsbescherming te verwezenlijken moeten de fundamentele verplichtingen en algemene beginselen inzake de veiligheid van nucleaire installaties worden gedefinieerd.

¹² PB L 371 van 30.12.1987, blz. 76.

¹³ PB L 357 van 7.12.1989, blz. 31.

¹⁴ PB L 35 van 12.2.1992, blz. 24.

¹⁵ PB L 148 van 19.6.1993, blz. 1.

- (11) Voor de veilige ontmanteling van nucleaire installaties, met inbegrip van het langetermijnbeheer van radioactief afval en verbruikte splijtstof, zijn aanzienlijke financiële middelen vereist. Om alle risico's voor de volksgezondheid en het milieu uit te sluiten moet op communautair niveau worden gewaarborgd dat er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om de activiteiten in verband met de ontmanteling van de nucleaire installaties met inachtneming van de veiligheidsnormen te kunnen uitvoeren. Daarom moeten er speciale regels worden ingevoerd voor de vorming van ontmantelingsfondsen waaraan de exploitanten van nucleaire installaties gedurende de gehele operationele levensduur van de installatie een regelmatige bijdrage moeten leveren. Om te waarborgen dat er tijdens de ontmantelingsoperaties voldoende activa beschikbaar zijn, moeten er, behalve in uitzonderlijke, naar behoren gemotiveerde gevallen, fondsen worden gevormd met een eigen rechtspersoonlijkheid die losstaat van die van de exploitant van de nucleaire installatie.
- (12) De onderhavige richtlijn past in het stelsel dat is ingevoerd bij het Verdrag inzake nucleaire veiligheid dat op 24 oktober 1996 in werking is getreden en waarbij alle lidstaten partij zijn. Bij Besluit 1999/819/Euratom van de Commissie is de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie op 31 januari 2000 tot dat verdrag toegetreden¹⁶. Aangezien het toepassingsgebied van dat verdrag is beperkt tot kerncentrales, breidt de onderhavige richtlijn de beginselen ervan uit tot alle nucleaire installaties waarvoor veiligheidsmaatregelen moeten worden uitgevoerd.
- (13) In dezelfde zin is in artikel 26 van het internationaal gezamenlijk verdrag inzake de veiligheid van het beheer van bestraalde splijtstof en inzake de veiligheid van het beheer van radioactief afval¹⁷, dat op 18 juni 2001 in werking is getreden, bepaald dat iedere overeenkomstsluitende partij het nodige doet om de veiligheid van de buitenbedrijfstelling van een nucleaire faciliteit te verzekeren. Dit houdt in dat ervoor wordt gezorgd dat gekwalificeerd personeel en voldoende financiële middelen beschikbaar zijn. In artikel 22, onder ii) van dat verdrag is bepaald dat iedere overeenkomstsluitende partij het nodige doet om te verzekeren dat voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om de veiligheid van faciliteiten voor het beheer van afgewerkte splijtstof en radioactief afval tijdens hun levensduur en in geval van buitenbedrijfstelling te ondersteunen.
- (14) Om erop toe te zien dat de overeenkomstig de onderhavige richtlijn vastgestelde voorschriften worden toegepast, moet de Commissie enerzijds nagaan op welke wijze de veiligheidsinstanties hun taak vervullen en anderzijds een mechanisme invoeren om de verslagen die de lidstaten overeenkomstig de onderhavige richtlijn indienen, te bestuderen,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Doel en toepassingsgebied

1. Om de bescherming van de gezondheid van de bevolking en de werknemers tegen de aan ioniserende straling van nucleaire installaties verbonden gevaren te waarborgen, zijn in de onderhavige richtlijn de fundamentele verplichtingen en algemene beginselen neergelegd

¹⁶ PB L 318 van 11.12.1999, blz. 20.

¹⁷ PB [...] van [...].

die de Gemeenschap in staat zullen stellen een hoog veiligheidsniveau van de nucleaire installaties te waarborgen en zodoende te verzekeren dat de in artikel 30 van het Euratom-Verdrag bedoelde basishnormen worden toegepast.

2. De onderhavige richtlijn is van toepassing op alle nucleaire installaties, ook na afloop van hun exploitatiefase.

Artikel 2

In deze richtlijn wordt verstaan onder:

- 1) "nucleaire installatie": elke civiele installatie met het bijbehorende terrein, de bijbehorende gebouwen en de bijbehorende uitrusting, waarin nucleair materiaal als bedoeld in artikel 197 van het Euratom-Verdrag wordt geproduceerd, behandeld, gebruikt, gehanteerd, tijdelijk wordt opgeslagen of definitief wordt opgeborgen op een zodanig niveau dat veiligheidsvoorschriften in overweging moeten worden genomen. Deze definitie is van toepassing tot het ogenblik waarop de radiologische beperkingen die voor de installatie gelden, worden opgeheven;
- 2) "gemeenschappelijke veiligheidsnormen": alle regels die worden opgesteld op basis van de algemene beginselen die in deze richtlijn zijn omschreven;
- 3) "veiligheidsinstantie": voor elke lidstaat de door die lidstaat aangewezen bevoegde instantie of instanties voor het verlenen van vergunningen en het uitoefenen van toezicht op de toepassing van de regelgeving inzake de keuze van de vestigingsplaats, het ontwerp, de bouw, de inbedrijfstelling, de bedrijfsvoering of de ontmanteling van nucleaire installaties;
- 4) "vergunning": een door de veiligheidsinstantie aan de aanvrager verleende vergunning op grond waarvan deze de verantwoordelijkheid draagt voor de keuze van de vestigingsplaats, het ontwerp, de bouw, de inbedrijfstelling, de bedrijfsvoering of de ontmanteling van een nucleaire installatie;
- 5) "voor de nucleaire installatie verantwoordelijke onderneming": een natuurlijke of rechtspersoon die een nucleaire installatie exploiteert en die volgens de nationale wetgeving wettelijk verantwoordelijk is voor de handelingen die in verband met die installatie worden uitgevoerd;
- 6) "definitieve stillegging van een nucleaire installatie": toestand waarin een nucleaire installatie bij besluit van de bevoegde instanties niet langer over een bedrijfsvergunning beschikt;
- 7) "ontmanteling": alle stappen die ertoe leiden dat de wettelijke controle op een nucleaire installatie, met uitzondering van een installatie voor definitieve opberging, wordt opgeheven. Deze stappen omvatten de ontsmettings- en sloopoperaties;
- 8) "ontmantelingsfonds": de financiële middelen die speciaal bestemd zijn ter dekking van de uitgaven die nodig zijn voor de ontmanteling van nucleaire installaties, met inbegrip van het langetermijnbeheer van radioactief afval en verbruikte splijtstof, met inachtneming van de veiligheidsnormen;

9) "verbruikte splijtstof": splijtstof die is bestraald in de kern van een reactor en die daaruit definitief is verwijderd;

10) "conventioneel ontmantelingsafval": niet-radioactief afval dat bij ontmantelingsactiviteiten ontstaat en dat moet worden en verwerkt en verwijderd volgens de geldende normen;

11) "radioactief afval": elk radioactief materiaal in gasvormige, vloeibare of vaste toestand, waarvoor geen verder gebruik is gepland door de lidstaat of een natuurlijke of rechtspersoon waarvan het besluit door de lidstaat wordt aanvaard, en die als radioactief afval wordt gecontroleerd door een regelgevende instantie overeenkomstig de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaat;

12) "radioactief ontmantelingsafval": radioactief afval dat bij ontmantelingsactiviteiten ontstaat;

13) "handeling": een menselijke verrichting die de blootstelling van personen aan straling van een kunstmatige stralingsbron, of van een natuurlijke stralingsbron waar natuurlijke radionucliden vanwege hun radioactieve splijt- of kweekeigenschappen worden of zijn verwerkt, kan doen toenemen, uitgezonderd blootstelling in een noodgeval;

14) "opwerking": het procédé of de bewerking die tot doel heeft radioactieve isotopen uit verbruikte splijtstof te extraheren om deze naderhand te gebruiken;

15) "ontmantelingsstrategie": de planning van de ontmantelingsactiviteiten vanaf de definitieve stillegging van de installatie.

Artikel 3

Onafhankelijkheid van de veiligheidsinstantie

De lidstaten richten een veiligheidsinstantie op. Deze instantie is wat organisatie, juridische structuur en besluitvorming betreft, onafhankelijk van andere openbare of particuliere lichamen of organisaties die zich bezighouden met de bevordering of toepassing van kernenergie.

Artikel 4

Rol van de veiligheidsinstantie

De veiligheidsinstantie ziet toe op en stelt regels vast voor de veiligheid van nucleaire installaties. Zij geeft vergunningen af en controleert de toepassing van de regelgeving inzake de keuze van de vestigingsplaats, het ontwerp, de bouw, de inbedrijfstelling, de bedrijfsvoering of de ontmanteling van nucleaire installaties.

Artikel 5

Veiligheid van nucleaire installaties

De lidstaten nemen alle nodige maatregelen om:

- a) in nucleaire installaties doelmatige voorzieningen te treffen en in stand te houden tegen potentiële stralingsrisico's, teneinde mensen, de samenleving en het milieu te beschermen tegen de schadelijke effecten van de van die installaties afkomstige ioniserende straling;
- b) ongevallen te voorkomen die radiologische gevolgen hebben en de gevolgen van eventuele dergelijke ongevallen te beperken;
- c) alle bijkomende maatregelen uit te voeren die tot doel hebben de veiligheid van nucleaire installaties te waarborgen;
- d) overeenkomstig de basisnormen voor de bescherming van de gezondheid der bevolking en der werknemers het langetermijnbeheer te waarborgen van alle materialen die na de ontmantelingsfase overblijven, waaronder radioactief afval en verbruikte splijtstof.

Artikel 6

Prioriteit van de veiligheid

1. De lidstaten nemen alle passende maatregelen om ervoor te zorgen dat bij de uitvoering van elke handeling die rechtstreeks betrekking heeft op nucleaire installaties, de nucleaire veiligheid de vereiste prioriteit krijgt.
2. Bij de maatregelen met het oog op de praktische bescherming van de bevolking in de zin van artikel 44 van Richtlijn 96/29/Euratom wordt rekening gehouden met alle aspecten van de veiligheid van nucleaire installaties.

Artikel 7

Verplichtingen van de ondernemingen

1. De lidstaten schrijven ondernemingen die verantwoordelijk zijn voor nucleaire installaties voor dat zij zich bij de bedrijfsvoering daarvan houden aan de toepasselijke gemeenschappelijke veiligheidsnormen en de door de veiligheidsinstantie vastgestelde regels en eventueel getroffen maatregelen.
2. De lidstaten schrijven een onderneming die verantwoordelijk is voor een nucleaire installatie voor dat zij kwaliteitsborgingsprogramma's opstelt, waarvan de inhoud en tenuitvoerlegging ter verificatie aan de veiligheidsinstantie worden voorgelegd, en dat zij deze programma's uitvoert om ervoor te zorgen dat tijdens de gehele levensduur van een nucleaire installatie wordt voldaan aan de eisen die zijn vastgesteld voor alle activiteiten die voor de nucleaire veiligheid van belang zijn.
3. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om de verantwoordelijkheden voor de ontmanteling van nucleaire installaties toe te wijzen, mede voor die gevallen waarin degenen die oorspronkelijk met de verantwoordelijkheid zijn belast, niet langer in staat zijn hun verplichtingen na te komen.

Artikel 8
Inspectie

De lidstaten zien erop toe dat de veiligheidsinstantie inspecties in verband met de nucleaire veiligheid uitvoert in alle nucleaire installaties, ook die welke worden ontmanteld, en dat de voor een nucleaire installatie verantwoordelijke ondernemingen zich hieraan onderwerpen.

Artikel 9
Financiële middelen

1. De lidstaten nemen passende maatregelen om ervoor te zorgen dat voor de veiligheid van nucleaire installaties voldoende financiële middelen beschikbaar zijn.
2. De lidstaten zien erop toe dat er op de geplande tijdstippen in de vorm van ontmantelingsfondsen voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om de ontmantelingsoperaties van elke nucleaire installatie te dekken, rekening houdend met de lange uitvoeringstermijn. Deze fondsen moeten voldoen aan de minimumcriteria die zijn neergelegd in de bijlage.
3. Voor nucleaire installaties die niet in de eerste plaats bestemd zijn voor de verkoop van producten of diensten, en met name voor onderzoekreactoren, stellen de lidstaten de regels vast voor de vorming van reserves die speciaal bestemd zijn voor de ontmanteling.

Artikel 10
Veiligheidsexperts

1. De lidstaten nemen passende maatregelen om ervoor te zorgen dat er voor alle activiteiten die betrekking hebben op de nucleaire veiligheid, nucleaire veiligheidsdeskundigen beschikbaar zijn.
2. De lidstaten zien erop toe dat er passende studieprogramma's worden vastgesteld en dat er voor het betrokken personeel mogelijkheden aanwezig zijn voor theoretische en praktische nascholing.

Artikel 11
Bedrijfsincidenten

1. De lidstaten schrijven voor dat er procedures worden opgesteld, die door de veiligheidsinstanties moeten worden goedgekeurd, voor de afhandeling van bedrijfsincidenten en ongevallen, teneinde de mogelijke effecten op de bevolking en het milieu van eventueel stralingsgevaar als gevolg van de werking van nucleaire installaties te beperken.
2. De lidstaten schrijven voor dat incidenten die wezenlijke gevolgen hebben de veiligheid en de corrigerende maatregelen om deze af te handelen door de voor de nucleaire installatie verantwoordelijke onderneming onverwijld aan de veiligheidsinstantie worden meegedeeld.

Artikel 12
Controle op de toepassing

1. Om zich ervan vergewissen dat in de lidstaten een hoog niveau van nucleaire veiligheid wordt gehandhaafd, verricht de Commissie verificaties bij de veiligheidsinstanties. De lidstaten zien erop toe dat de veiligheidsinstanties zich aan die verificaties onderwerpen.
2. De lidstaten delen de Commissie een lijst van deskundigen waarop zij beroep kan doen voor de uitvoering van de in lid 1 bedoelde verificaties, mee, waarop tevens is aangegeven op welke gebieden zij deskundig zijn.
3. De deskundigen moeten vooraf zijn goedgekeurd door de veiligheidsinstanties van de lidstaat waar de verificatie zal worden uitgevoerd, voordat zij de in lid 1 bedoelde verificaties kunnen uitvoeren. De deskundigen nemen niet deel aan verificaties in de lidstaten waarvan zij onderdaan zijn.
4. Voordat de verificatie wordt uitgevoerd, stelt de Commissie de betrokken lidstaat hiervan op de hoogte, waarbij zij de aard, het doel en de verwachte aanvangsdatum van de verificatie en de namen van de bevoegde deskundigen meedeelt.
5. De Commissie deelt de verslagen van de verificatie mee aan de betrokken lidstaat die, binnen drie maanden na de ontvangst ervan, meedeelt welke maatregelen er zijn getroffen om eventuele tekortkomingen te verhelpen.
6. De Commissie kan haar opmerkingen aan de lidstaten medelen of verzoeken om aanvullende informatie naar aanleiding van de verificaties om de verslagen geheel of gedeeltelijk op te helderen.

Artikel 13
Verslagen

1. Vanaf de in artikel 15, lid 1, genoemde datum brengen de lidstaten jaarlijks aan de Commissie verslag uit over de maatregelen die zij hebben genomen om hun verplichtingen krachtens deze richtlijn na te komen en over de toestand van de veiligheid van de nucleaire installaties op hun grondgebied. De Commissie organiseert vergaderingen met de lidstaten om deze verslagen te bestuderen.
2. Vanaf de in artikel 15, lid 1, genoemde datum brengt de Commissie om de twee jaar aan de Raad en het Europees Parlement verslag uit over de toepassing van deze richtlijn en de situatie van de nucleaire veiligheid in de Gemeenschap, waarvoor zij gebruik maakt van de verslagen die de lidstaten hebben ingediend en de verslagen naar aanleiding van de verificaties.

Artikel 14
Strengere maatregelen

De lidstaten kunnen maatregelen treffen die strenger zijn dan die waarin deze richtlijn voorziet. In dat geval stellen zij de Commissie in kennis van de aard van die maatregelen en de redenen waarom zij zijn getroffen.

Artikel 15
Tenuitvoerlegging

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op ... [voor 1 mei 2004] aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.
2. Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar deze richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van de bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.
3. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 16
Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 17
Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel, [...]

Voor de Raad
De Voorzitter
[...]

BIJLAGE

De ontmantelingsfondsen als bedoeld in artikel 9 van deze richtlijn, moeten voldoen aan de volgende minimumcriteria:

1. De fondsen worden opgebouwd met de financiële bijdragen die de exploitanten van nucleaire installaties tijdens de exploitatie verstrekken en die erop berekend zijn dat er op het tijdstip waarop de installatie definitief wordt stilgelegd voldoende middelen aanwezig zijn om alle uitgaven in verband met de ontmanteling, als gedefinieerd onder punt 2, te dekken.
2. De bijdragen aan de fondsen worden bepaald door de geraamde levensduur van de installatie en de gekozen ontmantelingsstrategie en moeten met name de ontmanteling van de installatie, het veilige langetermijnbeheer van het conventionele en het radioactieve ontmantelingsafval van de installatie, het veilige langetermijnbeheer van de verbruikte splijtstof van kerncentrales en het opwerkingsafval, voorzover hiervoor in de bedrijfskosten niet reeds een volledige dekking is voorzien, dekken.
3. De activa van de fondsen moeten worden voorzien van voldoende liquide middelen om te kunnen voldoen aan de geplande ontmantelingsverplichtingen en de onder punt 2 genoemde kosten.
4. De activa van de fondsen moeten uitsluitend bestemd zijn om de onder punt 2 genoemde kosten in overeenstemming met de ontmantelingsstrategie te dekken en mogen niet voor andere doeleinden worden gebruikt. Daartoe worden de ontmantelingsfondsen opgezet met eigen rechtspersoonlijkheid die onafhankelijk is van de exploitant van de installatie. Wanneer uitzonderlijke, naar behoren gemotiveerde redenen, een dergelijke juridische scheiding onmogelijk maken, kan de exploitant verantwoordelijk blijven voor het beheer van het fonds, mits gewaarborgd is dat de activa die zijn gereserveerd om de onder punt 2 genoemde kosten te dekken, beschikbaar zijn.
5. Voor nucleaire installaties die voor de inwerkingtreding van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen waarin deze richtlijn voorziet, of binnen een periode van ... [te bepalen] na de inwerkingtreding van die bepalingen definitief worden stilgelegd, kunnen andere oplossingen dan de vorming van een ontmantelingsfonds in de zin van de onderhavige richtlijn worden overwogen.
6. De lidstaten moeten de regels vaststellen voor de overdracht van de voor de ontmanteling vereiste middelen die de exploitanten voor de inwerkingtreding van de ingevolge de onderhavige richtlijn vastgestelde bepalingen hebben gereserveerd. Deze overdrachten moeten plaatsvinden binnen een periode van tenminste drie jaar vanaf de in artikel 15 van de onderhavige richtlijn vermelde datum.

FINANCIEEL MEMORANDUM BIJ HET BESLUIT

Beleidsgebied(en): Energie en vervoer (06)

Activiteit(en):

BENAMING VAN DE ACTIE: RICHTLIJN VAN DE RAAD HOUDENDE VASTSTELLING VAN DE FUNDAMENTELE VERPLICHTINGEN EN ALGEMENE BEGINSELEN OP HET GEBIED VAN DE VEILIGHEID VAN NUCLEAIRE INSTALLATIES

1. BEGROTINGSPLAATS(EN)

De vastlegging zal worden geboekt op een nieuwe begrotingslijn die moet worden gecreëerd in het kader van de volledige omschrijving van de ABB-structuur voor DG TREN. De vraag of de vastlegging moet worden geboekt op een bestaande of op een nieuwe begrotingslijn, zal opnieuw worden gezien tijdens de discussies over het voorontwerp van de begroting voor 2004.

2. ALGEMENE CIJFERS

2.1 Totale toewijzing voor de actie (deel B): jaarlijkse uitgaven:

De vastlegging zal voor het begrotingsjaar 2004 worden geboekt op de onder punt 1 genoemde begrotingslijn.

2.2 Duur:

Aanvang in 2004, continue actie

2.3 Meerjarenraming van de uitgaven:

- a) Tijdschema vastleggingskredieten/betalingskredieten (financiering uit de begroting) (cf. punt 6.1.1)

euro

	2004	2005	2006	2007	2008 en volgende per jaar	Totaal 2004-2008
Vastleggingskredieten	39.000	52.000	52.000	52.000	52.000	247.000
Betalingskredieten	39.000	52.000	52.000	52.000	52.000	247.000

- b) Technische en administratieve bijstand en ondersteuningsuitgaven (cf. punt 6.2)

VK						
BK						

Subtotaal a+b						
VK	39.000	52.000	52.000	52.000	52.000	247.000
BK	39.000	52.000	52.000	52.000	52.000	247.000

c) Financiële gevolgen in verband met de personele middelen en andere huishoudelijke uitgaven (zie punten 7.2 en 7.3)

VK/BK	597.500	604.000	604.000	608.800	608.800	3.023.100
-------	---------	---------	---------	---------	---------	-----------

TOTAAL a+b+c						
VK	636.500	656.000	656.000	660.800	660.800	3.270.100
BK	636.500	656.000	656.000	660.800	660.800	3.270.100

2.4 Verenigbaarheid met de financiële programmering en de financiële vooruitzichten

Nieuwe actie

2.5 Financiële gevolgen voor de ontvangsten¹⁸

Geen enkele financiële implicatie (betreft technische aspecten in verband met de tenuitvoerlegging van een maatregel)

3. BEGROTINGSKENMERKEN

Aard van de uitgave		Nieuwe	Deelname EVA	Deelname kandidaat-lidstaten	Rubriek FV
NVU	GK	JA	NEE	NEE	Nr. 3

4. RECHTSGRONDSLAG

Artikelen 31, 32 en 187 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie

¹⁸ Zie het afzonderlijke oriënterend document voor meer informatie.

5. **BESCHRIJVING EN MOTIVERING**

5.1 **Doel van het communautaire optreden**¹⁹

5.1.1 *Doelstellingen*

In artikel 2, onder b) van het Euratom-Verdrag is bepaald dat de Gemeenschap onder de in dat Verdrag bepaalde voorwaarden: "uniforme veiligheidsnormen [moet] vaststellen voor de gezondheidsbescherming van de bevolking en de werknemers en ervoor [moet] waken dat deze worden toegepast". Titel II, hoofdstuk 3, van het Verdrag, betreffende de bescherming van de gezondheid, bevat bepalingen inzake basisnormen voor de bescherming tegen ioniserende straling. Dit hoofdstuk van het Verdrag is vooral toegepast in verband met stralingsbescherming.

De Commissie houdt zich al meer dan 25 jaar actief bezig met de harmonisatie van de nucleaire veiligheidspraktijken. Ondanks deze harmonisatieactiviteiten verschillen de nucleaire veiligheidsmaatregelen nog sterk van lidstaat tot lidstaat.

Het is noodzakelijk dat de nucleaire veiligheid vanuit een communautair perspectief wordt benaderd. Alleen een gemeenschappelijk optreden kan garanderen dat een hoog veiligheidsniveau van de kernenergie wordt gehandhaafd in een uitgebreide Unie.

Aangezien er op dit gebied al uitgebreide nationale voorschriften zijn, is het wenselijk dat de Commissie een beroep kan doen op veiligheidsdeskundigen om de gemeenschappelijke normen op geharmoniseerde wijze verder te ontwikkelen. Daarvoor moet zij zich wenden tot het comité van artikel 31 van het Euratom-Verdrag.

De vorming van een onafhankelijk verificatiesysteem is een essentieel onderdeel voor de geloofwaardigheid en doelmatigheid van een communautaire aanpak van de veiligheid van nucleaire installaties. Voor de uitvoering van deze verificaties zal de Commissie een beroep doen op statutair personeel en, voor een deel, op de diensten van deskundigen die zijn aangewezen door de veiligheidsinstanties van de lidstaten. De verificaties vinden plaats bij de veiligheidsinstanties.

De ontmantelingsoperaties kunnen ook een potentieel risico opleveren voor de volksgezondheid en het milieu, niet alleen nu, maar ook in de toekomst, met name wanneer de noodzakelijke maatregelen in verband met de stralingsrisico's van de ontmantelingsoperaties niet tijdig worden getroffen.

Voor de veilige ontmanteling van nucleaire installaties, met inbegrip van het langetermijnbeheer van radioactief afval en verbruikte splijtstof, zijn aanzienlijke financiële middelen vereist die gedurende de operationele levensduur van de nucleaire installaties gegarandeerd moeten zijn.

Op communautair niveau moet worden gewaarborgd dat er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om de activiteiten in verband met de ontmanteling van de nucleaire installaties met inachtneming van de veiligheidsnormen te kunnen uitvoeren.

Om te waarborgen dat er voldoende middelen beschikbaar zijn moeten er speciale regels worden ingevoerd voor de vorming van ontmantelingsfondsen met een eigen rechtspersoonlijkheid die onafhankelijk is van de exploitanten van de nucleaire

¹⁹ Zie het afzonderlijke oriënterend document voor meer informatie.

installaties. De exploitanten van nucleaire installaties moeten gedurende de gehele operationele levensduur van de installatie een regelmatige bijdrage leveren aan deze fondsen. De fondsen zijn speciaal bestemd voor de ontmanteling.

5.1.2 Genomen maatregelen die onder de evaluatie ex ante vallen

Geen

5.2 Voorgenomen acties en wijze van financiering uit de begroting

De exploitanten van nucleaire installaties en de nationale veiligheidsinstanties zullen profiteren van de voorgestelde acties. Het doel van deze richtlijn is de fundamentele verplichtingen en algemene beginselen in verband met de veiligheid van nucleaire installaties vast te leggen.

5.3 Tenuitvoerlegging

Rechtstreeks beheer door de Commissie met statutair en extern personeel.

6. FINANCIËLE GEVOLGEN

6.1 Totale financiële gevolgen voor deel B (voor de gehele programmeringsperiode)

(De berekeningsmethode voor de in de tabel hieronder vermelde bedragen moet worden verklaard in tabel 6.2.)

6.1.1 Financiering

VK in euro

Opsplitsing	2004	2005	2006	2007	2008 en volgende per jaar	Totaal
Actie 1 - inspecties in de lidstaten	39.000	52.000	52.000	52.000	52.000	247.000
TOTAAL	39.000	52.000	52.000	52.000	52.000	247.000
	2004	2005	2006	2007	2008 en volgende	Totaal
1) Technische en administratieve bijstand, ondersteuningsuitgaven en IT-uitgaven (vastleggingskredieten):	-	-	-	-	-	
a) Bureaus voor technische bijstand	-	-	-	-	-	
b) Andere technische en administratieve bijstand: - intra muros: - extra muros: <i>waarvan: voor het opzetten en onderhouden van geautomatiseerde beheersystemen:</i>	-	-	-	-	-	
Subtotaal 1	-	-	-	-	-	
2) Ondersteuningsuitgaven:	-	-	-	-	-	
a) Opleidingen	-	-	-	-	-	
b) Vergaderingen van deskundigen						
c) Informatie en publicaties	-	-	-	-	-	
Subtotaal 2						
TOTAAL						

6.2 Berekening van de kosten per overwogen maatregel in deel B (voor de gehele programmeringsperiode)²⁰

Er wordt uitgegaan van verificaties door twee experts gedurende twee dagen per verificatie (dagvergoeding 600 euro, reiskosten 2.000 euro). Voor 2004 zijn 15 verificaties gepland (kosten: 39.000 euro), voor de daaropvolgende jaren 20 verificaties per jaar (jaarlijkse kosten: 52.000 euro).

²⁰

Zie het afzonderlijke oriënterend document voor meer informatie.

7. GEVOLGEN VOOR HET PERSONEELSBESTAND EN DE ADMINISTRATIEVE UITGAVEN

7.1 Gevolgen voor de personele middelen

Soort ambten		Aan het beheer van de actie toe te wijzen huidige personeelsleden		Totaal	Beschrijving van de taken die uit de actie voortvloeien
		Aantal vaste ambten	Aantal tijdelijke ambten		
Ambtenaren of tijdelijke functionarissen	A.	1	1	2	Veiligheidsexpert Administrateur Secretaris
	B	1		1	
	C	1			
Ander personeel				1	Gedetacheerd nationaal deskundige (veiligheidsexpert)
Totaal		3	1	4	

7.2 Algemene financiële gevolgen in verband met de personele middelen

Soort ambten	Bedragen in euro per jaar	Wijze van berekening *
Ambtenaren Tijdelijke functionarissen	432 000	Gemiddelde kosten van een ambtenaar van de Commissie, algemene kosten inbegrepen - D4 BUDG
(begrotingsplaats vermelden) (begrotingsplaats vermelden)	43 000	Gedetacheerd nationaal deskundige
Totaal	475 000	

De bedragen stemmen overeen met de totale uitgaven gedurende 12 maanden.

7.3 Andere huishoudelijke uitgaven die uit de actie voortvloeien

Begrotingsonderdeel (nr. en omschrijving)	Bedrag in			Wijze van berekening
	2004	2005 en 2006 per jaar	2007 et s. par an	
Totale toewijzing (Titel A-7)				
A0701 - Dienstreizen				
A07030 - Vergaderingen				
A07031 - Comités die moeten worden geraadpleegd (1)	32.500	39.000	39.000	+/- 10 dienstreizen/jaar + +/- 20 verificaties (+/- 15 in 2004)
A07032 - Comités die niet hoeven te worden geraadpleegd (1)	40.000	40.000	44.800	2 vergaderingen per jaar van het comité van artikel 31 ²¹
A07040 - Conferenties				
A0705 - Studies en adviezen				
Overige uitgaven (aangeven welke)	50.000	50.000	50.000	Ontmantelingsstudies

²¹ Op basis van 800 euro per persoon, twee deelnemers per lidstaat, twee vergaderingen per jaar.

Informatiesystemen (A-5001/A-4300)				
Overige uitgaven - deel A (aangeven welke)				
Totaal	122.500	129.000	133.800	

De bedragen stemmen overeen met de totale uitgaven gedurende 12 maanden.

I.	Jaartotaal (7.2 + 7.3)	597.500 euro in 2004 604.000 euro in 2005 en 2006 608.800 euro in 2007 en volgende jaren
II.	Duur van de actie	Onbepaald
III.	Totale kosten van de actie (I x II)	

De benodigde personele en administratieve middelen zullen worden gedekt binnen de begrotingstoewijzing aan DG TREN in het kader van de jaarlijkse begrotingsprocedure.

8. TOEZICHT EN EVALUATIE

8.1 Follow-upsysteem

Met het oog op de follow-up zullen audits plaatsvinden.

8.2 Procedure en periodiciteit van de voorgeschreven evaluatie

De Commissie zal trachten medewerking van de nationale instanties te krijgen om lacunes te verhelpen.

Jaarlijkse verslagen van de lidstaten. Vergaderingen met de lidstaten om deze verslagen te bestuderen. Tweejaarlijks evaluatieverslag van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement.

9. FRAUDEBESTRIJDINGSMAATREGELEN

Het normale auditsysteem van de Commissie.

EFFECTBEOORDELINGSFORMULIER
EFFECT VAN HET VOORSTEL OP HET BEDRIJFSLEVEN, MET NAME OP HET
MIDDEN- EN KLEINBEDRIJF (MKB)

TITEL VAN HET VOORSTEL

Richtlijn van de Raad betreffende de invoering van gemeenschappelijke normen inzake de veiligheid van nucleaire installaties

REFERENTIENUMMER VAN HET DOCUMENT

VOORSTEL

1. Waarom is, gelet op het subsidiariteitsbeginsel, communautaire wetgeving op dit gebied noodzakelijk en wat zijn de voornaamste doelstellingen?

Het doel van de richtlijn is gemeenschappelijke normen in te voeren voor de veiligheid van nucleaire installaties. Hoewel er een begin is gemaakt met de harmonisatie van de veiligheidspraktijken, lopen deze van lidstaat tot lidstaat nog sterk uiteen. Derhalve is een maatregel van de Gemeenschap noodzakelijk. Ook in verband met de uitbreiding doet de noodzaak van een dergelijke maatregel zich gevoelen.

EFFECTEN OP HET BEDRIJFSLEVEN

2. Waarop is het voorstel van invloed?

– Welke bedrijfstakken?

Het voorstel heeft gevolgen voor de gehele nucleaire sector en voor de veiligheidinstanties van de lidstaten.

– Welke bedrijfsomvang (met welk aandeel van kleine en middelgrote bedrijven)?

Deze richtlijn betreft enkel grote bedrijven, geen kleine en middelgrote bedrijven.

– Zijn er bijzondere geografische gebieden in de Gemeenschap waar deze bedrijven voorkomen?

Niet alle lidstaten hebben nucleaire installaties op hun grondgebied. Met de uitbreiding zal het aantal landen waar kernenergie wordt opgewekt echter toenemen. In 2004 zullen 13 van de 25 lidstaten beschikken over kernenergiecentrales. Deze installaties zijn niet in bijzondere geografische gebieden gevestigd. Er zijn installaties in Duitsland, België, Finland, Frankrijk, Spanje, Hongarije, Litouwen, Nederland, de Tsjechische Republiek, het Verenigd Koninkrijk, Slowakije, Slovenië en Zweden.

3. Wat moeten de bedrijven doen om aan de voorgestelde wetgeving te voldoen?

Procedures opstellen en toepassen.

4. Welke economische gevolgen zal het voorstel waarschijnlijk hebben:

– voor de werkgelegenheid?

Geen

– voor de investeringen en de oprichting van nieuwe bedrijven?

Geen

– voor het concurrentievermogen van de bedrijven?

Geen, omdat voor alle bedrijven dezelfde maatregelen gelden.

5. Bevat het voorstel maatregelen om rekening te houden met de bijzondere situatie van kleine en middelgrote bedrijven (minder zware of andere eisen, enz.)?

Neen

RAADPLEGING

6. Geef een overzicht van de organisaties die over het voorstel zijn geraadpleegd en zet hun standpunten in grote lijnen uiteen.

Geen

Voorstel voor een

RICHTLIJN (Euratom) VAN DE RAAD

inzake het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval

TOELICHTING

1. VOORWOORD

Bij het gebruik van kernenergie voor de opwekking van elektriciteit ontstaan verbruikte splijtstof en radioactief afval. De gevaarlijkste en vanuit stralingsoogpunt meest toxische vormen van deze materialen worden momenteel bewaard in tijdelijke opslagplaatsen. Hiervan is nog niets verwijderd en in geen enkele lidstaat zijn er plannen voor opberging op korte termijn. Ondertussen blijven deze materialen zich ophopen.

In het recente groenboek van de Commissie²² over de toekomstige continuïteit van de energievoorziening in de Europese Unie (EU) wordt aangevoerd dat de noodzaak van aanvaardbare oplossingen voor het beheer van radioactief afval een van de voornaamste knelpunten vormt voor de keuze voor kernenergie. Tevens werd benadrukt dat er bij de keuze van oplossingen een maximale transparantie moet zijn en dat verder onderzoek een essentiële voorwaarde is voor het oplossen van de nog bestaande technische problemen en om onder de bevolking en op politiek niveau vertrouwen te wekken in de oplossingen. Een recente opiniepeiling in de EU²³ heeft bevestigd dat radioactief afval in ogen van de bevolking een belangrijk probleem vormt.

Los van de toekomstige strategieën voor de opwekking van energie staat het gegeven dat het bestaande afval moet worden verwerkt op een wijze die beantwoordt aan de fundamentele beginselen inzake de bescherming van de gezondheid van de mens en het milieu. Er moet op zeer korte termijn actie worden ondernomen om ervoor te zorgen dat toekomstige generaties niet worden opgezadeld met de verantwoordelijkheid voor en last van het beheer van de groeiende hoeveelheden verbruikte splijtstof en afval die in tijdelijke opslagplaatsen worden bewaard.

In het huidige beleid van de meeste lidstaten en kandidaat-lidstaten wordt onvoldoende aandacht aan deze aspecten geschonken.

2. SITUATIE IN DE LIDSTATEN EN KANDIDAAT-LIDSTATEN

Alle lidstaten en kandidaat-lidstaten produceren radioactief afval. De belangrijkste activiteiten waarbij dit afval ontstaat zijn:

- de opwekking van kernenergie met inbegrip van de activiteiten in het laatste stadium van de splijtstofkringloop en de ontmanteling van nucleaire installaties;

²² COM(2000)769, 29 november 2000; "Op weg naar een Europese strategie voor een continue energievoorziening", Bureau voor Officiële Publicaties der Europese Gemeenschappen, 2001, ISBN 92-894-0319-5.

²³ Eurobarometer no. 56, 2001 - Europeans and Radioactive Waste (http://europa.eu.int/comm/energy/nuclear/pdf/eb56_radwaste_en.pdf).

- de exploitatie van onderzoeksreactoren;
- het gebruik van straling en radioactieve stoffen in de geneeskunde, de landbouw, de industrie en het onderzoek;
- de verwerking van stoffen die natuurlijke radionuclides bevatten.

Situatie in de Europese unie

In totaal wordt jaarlijks in de gehele Europese Unie ongeveer 40.000 m³ afval geproduceerd, waarvan het grootste deel afkomstig is van activiteiten in verband met de productie van kernenergie²⁴.

Hoewel de definitieve opberging van minder gevaarlijk afval²⁵ volgens een beproefde technologie kan plaatsvinden, gebeurt dit slechts in 5 lidstaten die over kernreactoren beschikken (Finland, Frankrijk, Spanje, Zweden en het Verenigd Koninkrijk). In Duitsland heeft de definitieve opberging voor deze categorie afvalstoffen in het verleden plaatsgevonden, maar België en Nederland hebben geen van beide deze optie ontwikkeld en deze landen plaatsen hun afval momenteel tijdelijk in centrale nationale interim-opslagplaatsen. In de lidstaten zonder kernenergie vindt vergelijkbare interim-opslag van onbepaalde duur plaats.

In afwachting van een permanentere oplossing worden gevaarlijker afvalstoffen²⁶ opgeslagen in installaties aan of vlak onder de oppervlakte. Tot dusver heeft nog geen enkel land ter wereld de definitieve opberging van deze afvalstoffen in de praktijk gebracht en de vorderingen die met deze permanente oplossing zijn bereikt, lopen sterk uiteen van land tot land. In de Europese Unie zijn Finland en Zweden wellicht het verst gevorderd met programma's voor de ontwikkeling van definitieve opberging op grote diepte die al geruime tijd lopen. In sommige lidstaten vindt een herevaluatie van alle opties en van het daaraan verbonden besluitvormingsproces plaats. In andere lidstaten wordt echter een afwachtend beleid gevoerd.

Situatie in de kandidaat-lidstaten

In de kandidaat-lidstaten die over kerncentrales en onderzoeksreactoren van Russische makelij beschikken, is het beheer van bestraalde splijtstof de afgelopen tien jaar een cruciaal probleem geworden, omdat het niet langer tegen dezelfde voorwaarden mogelijk is deze naar Rusland terug te zenden voor opwerking of opberging. Deze

²⁴ Zie de referentie in voetnoot 11 voor meer informatie over afval dat in de EU wordt geproduceerd.

²⁵ Zie Aanbeveling 1999/669/EG, Euratom van de Commissie inzake een classificatiesysteem voor vast radioactief afval (SEC(1999) 1302 def.). De minder gevaarlijke afvalcategorie wordt doorgaans geclassificeerd als kortlevend laag- en middelactief afval. Dit kan doorgaans worden opgeborgen in opbergplaatsen aan of vlak onder de oppervlakte. Nadat de opbergplaats is gesloten zal normaal gesproken gedurende ongeveer 300 jaar gereguleerd (of institutioneel) toezicht worden gehandhaafd om te voorkomen dat menselijke activiteiten het afval verstoren terwijl er nog sprake is van stralingsgevaar.

²⁶ Zie ook de referentie in voetnoot 4. De gevaarlijker afvalstoffen worden geclassificeerd als hoogactief en langlevend afval. Uit verbruikte splijtstof kunnen de afvalstoffen worden verwijderd, zodat het niet verbruikte uraan en plutonium kunnen worden gerecycleerd voor de productie van onbestraalde splijtstof, de "opwerking". De hoogactieve afvalstoffen worden doorgaans ingesmolten in glas, "verglazing", zodat het een vorm krijgt die geschikt is voor langdurige opslag en uiteindelijk opberging. Dit verglaasde afval, of de verbruikte splijtstof wanneer er geen opwerking plaatsvindt, wordt beschouwd als hoogactief afval. Dit type afval blijft duizenden jaren gevaarlijk.

landen hebben in aller ijl tijdelijke opslaginstallaties moeten bouwen voor hun bestraalde splijtstoffen. Er is weinig of geen vooruitgang geboekt met de uitvoering van programma's voor het beheer en de uiteindelijke opberging van deze bestraalde splijtstoffen op langere termijn.

Wat het minder gevaarlijke bedrijfsafval van de kerncentrales betreft, zijn er alleen in de Tsjechische Republiek en Slowakije operationele opberglocaties voor definitieve opberging. In sommige landen zijn er depots van Russisch ontwerp voor radioactieve afvalstoffen die niet afkomstig zijn van de splijtstofkringloop (institutioneel afval). Deze installaties beantwoorden echter niet altijd aan de moderne veiligheidsnormen. In sommige gevallen moeten de afvalstoffen wellicht uit de opslaglocatie worden gehaald om elders te worden verwijderd.

3. COMMUNAUTAIRE EN INTERNATIONALE MAATREGELEN

De principes die van toepassing zijn op het beheer van alle gevaarlijke afvalstoffen, moeten een hoog veiligheidsniveau voor de bevolking en de werknemers en een goede bescherming van het milieu waarborgen. Wat bestraalde splijtstoffen en radioactieve afvalstoffen betreft, moet de toepassing van die principes waarborgen dat personen, de samenleving en het milieu worden beschermd tegen de schadelijke effecten van ioniserende straling.

De afgelopen jaren hebben deze principes centraal gestaan in het optreden van de Gemeenschap en op internationaal niveau. In dit verband is onderzoek verricht en zijn politieke en wetgevende initiatieven ondernomen.

De harmonisatie van deze fundamentele principes is gebaseerd op de basisnormen voor de bescherming van de gezondheid van de bevolking en de werknemers tegen de aan ioniserende straling verbonden gevaren. Deze normen garanderen een gemeenschappelijk, internationaal goedgekeurd niveau van stralingsbescherming in de gehele Europese Unie. De meest recente herziening van deze basisnormen dateert van 1996²⁷ en moest per 13 mei 2000 in het nationale recht zijn omgezet. Bovendien is in het kader van Titel II, hoofdstuk 3, van het Euratom-Verdrag een communautair stelsel ingevoerd van toezicht en controle op internationale overbrengingen van radioactieve afvalstoffen²⁸. Tenslotte zijn in het kader van het hoofdstuk milieu van het EG-Verdrag de richtlijn inzake de beoordeling van de gevolgen voor het milieu en de wijzigingen^{29,30}, daarop, eveneens van groot belang voor de sector radioactief afval.

De aanpak die wordt gevolgd in het communautaire actieplan³¹ en de daaraan verbonden strategie bestaat erin de harmonisatie en samenwerking tussen de lidstaten te bevorderen teneinde in de gehele Europese Unie een gelijkwaardig en aanvaardbaar veiligheidsniveau te waarborgen. Het meest recente verslag over het

²⁷ Richtlijn 96/29/Euratom van de Raad van 13 mei 1996.

²⁸ Richtlijn 92/3/Euratom van de Raad van 3 februari 1992.

²⁹ Richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985.

³⁰ Richtlijn 97/11/EG van de Raad van 3 maart 1997.

³¹ Resolutie (92/C 158/02) van de Raad van 15 juni 1992 betreffende de vernieuwing van het communautaire actieplan op het gebied van radioactieve afvalstoffen.

beheer van radioactieve afvalstoffen in de EU is in 1999 gepubliceerd³². Onlangs heeft de Commissie ook een dergelijk verslag over de kandidaat-lidstaten gepubliceerd³³.

Het beheer van radioactieve afvalstoffen was en is een van de belangrijkste onderwerpen van de kaderprogramma's van Euratom. Een belangrijk aspect betreft de ondersteuning van onderzoek in ondergrondse onderzoekinstallaties die monsters en gegevens opleveren en de haalbaarheid van toekomstige opbergplaatsen in diepe geologische formaties bevestigen. Andere belangrijke onderzoekgebieden betreffen geavanceerde technieken voor chemische en nucleaire scheiding en minimalisering van langlevende afvalstoffen (doorgaans gezamenlijk omschreven als "scheiding en transmutatie").

Tevens is er een aantal internationale conventies die een belangrijke rol spelen bij het ontwikkelen van gemeenschappelijke veiligheidspraktijken en -niveaus in internationaal verband. De belangrijkste is het gezamenlijk verdrag inzake de veiligheid van het beheer van bestraalde splijtstof en inzake de veiligheid van het beheer van radioactief afval³⁴ (hierna het gezamenlijk verdrag genoemd). Dit verdrag is op 29 september 1997 door de Internationale Organisatie voor Atoomenergie (IAEA) opengesteld voor ondertekening en is op 18 juni 2001 in werking getreden. De Commissie heeft een voorstel ingediend voor de toetreding van de Europese Gemeenschap en EURATOM tot dit verdrag³⁵. Bovendien werkt de IAEA momenteel aan een reeks veiligheidsdocumenten over het beheer van radioactief afval, waaronder aanbevelingen in verband met de veilige verwijdering van alle categorieën radioactief afval.

4. NOODZAAK VAN VERDERE MAATREGELEN

Hoewel er in het verleden grote hoeveelheden³⁶ (bijna 2 miljoen m³) van de minst gevaarlijke categorie radioactieve afvalstoffen in de Europese Unie zijn verwijderd, beschikken niet alle landen op dit ogenblik over operationele opbergplaatsen. De verwijdering van deze categorie afvalstoffen, die een veel groter volume vertegenwoordigt dan de gevaarlijker categorieën, vormt geen grote technologische uitdaging. Wel is tijdens de tijdelijke opslag ervan een grondige controle vereist.

Wanneer het om de gevaarlijker afvalstoffen gaat, is er internationaal een brede consensus van de technische deskundigen over het feit dat verwijdering door opberging op grote diepte in stabiele geologische formaties de beste beheersoptie is. Wanneer het juiste gastgesteente wordt gekozen³⁷, kunnen deze afvalstoffen in een multibarrièresysteem gedurende extreem lange periodes worden geïsoleerd.

³² Mededeling van de Commissie aan de Raad "Mededeling en vierde rapport van de Commissie betreffende de huidige situatie en de vooruitzichten op het gebied van het beheer van radioactieve afvalstoffen in de Europese Unie", COM(98)799 van 11/01/1999.

³³ "Radioactive Waste Management in the Central and East European Countries", EUR19154, European Commission report, July 1999, ISBN 92-828-7760-4.

³⁴ Tekst beschikbaar als IAEA - INFCIRC/546 (24 december 1997).

³⁵ COM(2001) 520 def. van 15 oktober 2001.

³⁶ Zie de referentie in voetnoot 11 voor meer informatie over afval dat in de EU wordt geproduceerd.

³⁷ Bijvoorbeeld kristallijn of vulkanisch gesteente, kleiformaties en zoutformaties kunnen goede gastgesteenten zijn.

Zodoende wordt ervoor gezorgd dat de eventuele resterende radioactiviteit pas na vele duizenden jaren kan vrijkomen en dan is gedaald tot een concentratie die te verwaarlozen is ten opzichte van de natuurlijke achtergrond.

Tal van studies hebben bevestigd dat de thans onderzochte concepten het afval gedurende deze zeer lange periodes kunnen isoleren. De strategie van opberging op grote diepte verkleint het risico van accidentele binnendringing aanzienlijk en biedt passieve, permanente bescherming, zonder de noodzaak van extra ingrijpen door de mens of institutionele controle.

De vertraging in een aantal lidstaten bij het aanwijzen van en het verlenen van vergunningen voor geschikte opberglocaties, met name voor diepe geologische opberging, geeft echter aanleiding tot ongerustheid. Ondertussen blijven de hoeveelheden verbruikte splijtstof en radioactief afval die tijdelijk aan of in de nabijheid van de oppervlakte zijn opgeslagen, toenemen. Om een hoog veiligheidsniveau en een hoog niveau van milieubescherming te waarborgen, zijn voor deze installaties aan de oppervlakte actieve maatregelen vereist, zoals controle en onderhoud. Het is onaanvaardbaar dat deze last zou worden doorgegeven aan toekomstige generaties die niet profiteren van de elektriciteit die is opgewekt met de reactoren die het afval hebben geproduceerd. Bovendien is het gezien de kwetsbaarheid van dergelijke installaties voor terroristische aanvallen in het licht van de gebeurtenissen van 11 september 2001 zaak dat zo snel mogelijk maatregelen worden getroffen.

Om de afzonderlijke locaties grondig te onderzoeken en inzicht te krijgen in de relevante geologische, geochemische en hydrogeologische processen en in het langetermijngedrag van de kunstmatige insluitbarrières in de naaste omgeving van de opbergplaats, moeten essentiële onderzoek- en ontwikkelingswerkzaamheden (OTO) worden voortgezet.

Definitieve geologische opberging op grote diepte kan het radioactieve afval gedurende de zeer lange vereiste periodes isoleren van de mens en zijn omgeving. Deze opberging zal noodzakelijk zijn voor een tamelijk groot aantal soorten reeds bestaand afval en voor afval dat in de toekomst wordt gevormd. Het is de beste beschikbare optie voor het langetermijnbeheer van veel van de gevaarlijkste soorten afval. Het is echter van belang dat het gebruik van geologische opbergplaatsen niet wordt gezien als de ultieme oplossing voor het beheer van radioactief afval. Het is dan ook van essentieel belang dat de verdere ontwikkeling van de opberging in diepe geologische formaties niet tot gevolg heeft dat de OTO-programma's op andere gebieden van het beheer van radioactief afval, bijvoorbeeld nieuwe technologieën om de hoeveelheid afval te verminderen, die uiteindelijk nieuwe opties zouden kunnen opleveren, worden teruggedroefd.

Gezien het belang van verdere vooruitgang op dit gebied voor de gehele Unie moet de financiële inspanning worden gehandhaafd of zelfs in sommige lidstaten worden verhoogd en is een effectievere samenwerking tussen de afzonderlijke programma's vereist. Door een kader te bieden voor meer samenwerking en coördinatie op dit gebied zal de totale kosteneffectiviteit worden verbeterd en zal de geloofwaardigheid en aanvaarding door het publiek van het OTO toenemen, hetgeen een essentieel aspect is.

Hoewel het kaderprogramma van de Gemeenschap een belangrijke rol zal blijven spelen bij het bevorderen van onderzoek op deze gebieden, zal het als zodanig

waarschijnlijk ontoereikend zijn om succes te waarborgen. Verschillende lidstaten hebben hun eigen OTO-programma dat uit hun nationale begroting of door de nucleaire sector wordt gefinancierd. Het is op dit ogenblik echter niet vanzelfsprekend dat deze nationale programma's volstaan om de nog niet opgeloste vraagstukken op te lossen. Waarschijnlijk moeten de financiële middelen aanzienlijk worden verhoogd. De Commissie zal samenwerking tussen de lidstaten op gemeenschappelijke gebieden van onderzoek en technologische ontwikkeling blijven aanmoedigen. Bovendien is de Commissie voornemens aan de Raad voor te stellen een gemeenschappelijke onderneming op te richten in de zin van titel II, hoofdstuk 5, van het Verdrag om de fondsen te beheren en het onderzoek te organiseren. In deze gemeenschappelijke onderneming, waaraan de industrie en de lidstaten op vrijwillige basis zouden deelnemen, zouden middelen van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek, de lidstaten en het bedrijfsleven worden gebundeld.

5. CONCLUSIES

Nieuwe verdragen bij de besluitvorming over het ontwikkelen van opbergplaatsen voor radioactief afval zijn niet te rechtvaardigen. Op ethische gronden, milieugronden en om redenen van nucleaire veiligheid valt er juist veel voor te zeggen om deze faciliteiten snel te ontwikkelen. Alle verdragen die ertoe kunnen leiden dat toekomstige generaties worden belast met de verwijdering van onze afvalstoffen, moeten worden vermeden, vooral als die verdragen, met name wanneer het gaat om de gevaarlijker afvalstoffen, een extra risico kunnen opleveren in geval van ongevallen en terroristische aanslagen.

De lidstaten zouden dan ook passende strategie moeten uitwerken en gedetailleerde programma's moeten opstellen voor het beheer op lange termijn van alle soorten afval die onder hun jurisdictie vallen. Hoewel de Gemeenschap als zodanig de mogelijkheden moet handhaven om haar afvalstoffen tijdelijk op te slaan, moet het accent in deze programma's worden gelegd op de ontwikkeling van opbergplaatsen voor de definitieve verwijdering van radioactieve afvalstoffen. Een goede, open voorlichting van het publiek en participatie van alle betrokkenen, met inachtneming van het beginsel dat de vervuiler betaalt, zijn essentiële aspecten van deze programma's.

De lidstaten moeten ervoor zorgen dat het nodige OTO plaatsvindt om zeker te stellen dat de termijnen voor de uitvoering van hun programma's worden gehaald. Met het oog op een uitbreiding van het gebruik van kernenergie zal het ook nuttig zijn nieuwe technologieën die in de toekomst eventueel kunnen worden gebruikt en die minder afval opleveren, te onderzoeken.

Hoewel sommige lidstaten er zeker naar moeten streven bij het beheer van hun eigen radioactieve afvalstoffen zelfverzorgend te worden, is meer samenwerking tussen de lidstaten geboden, met name wanneer daardoor een hoog niveau van nucleaire veiligheid en milieubescherming wordt gewaarborgd of verbeterd. Ook een aanpak waarbij twee of meer landen betrokken zijn, kan voordelen bieden. Dit geldt met name voor landen die geen kernenergieprogramma hebben of slechts een beperkt programma hebben, aangezien een dergelijke aanpak kan leiden tot een veilige oplossing waaraan voor de betrokken partners minder kosten verbonden zijn. Geen

enkele lidstaat zal echter verplicht zijn de invoer van radioactief afval uit andere lidstaten te accepteren.

6. BEPALINGEN VAN DIT VOORSTEL

Preambule

De rechtsgrond voor dit voorstel wordt gevormd door het Euratom-Verdrag en met name de artikelen 31 en 32.

In artikel 2, onder b) van het Euratom-Verdrag is bepaald dat de Gemeenschap "uniforme veiligheidsnormen [moet] vaststellen voor de gezondheidsbescherming van de bevolking en de werknemers en ervoor [moet] waken dat deze worden toegepast". In artikel 31 van het Euratom-Verdrag wordt de procedure beschreven voor het vaststellen van de normen, terwijl in artikel 32 is bepaald dat de procedure ook geldt voor de herziening of aanvulling van de normen.

De geldigheid van deze rechtsgrond wordt bevestigd door het recente arrest van het Hof van Justitie (zaak C-29/99, arrest van 10 december 2002) inzake de bevoegdheid van de Gemeenschap op het gebied van de nucleaire veiligheid. Hierin wordt bevestigd dat "... ter afbakening van de bevoegdheid van de Gemeenschap geen artificieel onderscheid [behoeft] te worden gemaakt tussen de gezondheidsbescherming van de bevolking en de veiligheid van de bronnen van ioniserende straling." Wat het onderhavige voorstel betreft, behoort alle radioactieve afval en verbruikte splijtstof tot die bronnen.

Doel en toepassingsgebied (artikel 1)

De richtlijn heeft tot doel bij te dragen tot het bepalen van de beste praktijk bij het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval in de lidstaten, waarbij wordt uitgegaan van de volgende principes:

- bescherming van de gezondheid van de mens en van het milieu, zowel nu als in de toekomst (lid 1, onder a));
- nucleaire veiligheid en milieubescherming door toepassing van het voorzorgs- en preventiemaatregelen (lid 1, onder b));
- voorlichting van en dialoog met de bevolking en zonedig participatie van de bevolking in het besluitvormingsproces als een essentieel aspect van de toepassing van governance in de sector radioactief afval (lid 1, onder c)).

Het specifieke karakter van de algemene eisen is uiteengezet in artikel 3. Specifiekere eisen die betrekking hebben op radioactief afval zijn neergelegd in de artikelen 4 en 5.

Het beleid van de lidstaten en kandidaat-lidstaten inzake verbruikte splijtstof loopt uiteen. Sommige landen zien het als afval, andere zien het als een bron waaruit waardevolle hoeveelheden splijtbaar materiaal en kweekstof kunnen worden gewonnen, terwijl weer andere nog geen beleid hebben vastgesteld. Gezien deze verschillen wordt niet alle verbruikte splijtstof in deze richtlijn als afval omschreven. De bepalingen van deze richtlijn zijn van toepassing op materiaal dat tot afval is

verklaard en op alle verbruikte splijtstof dat in de lidstaten van de EU wordt geproduceerd. Los van het beleid dat de lidstaten inzake verbruikte splijtstof volgen, moet dit materiaal in alle lidstaten worden onderworpen aan een gelijkwaardig niveau van toezicht en controle.

In overeenstemming met het gezamenlijk verdrag heeft dit voorstel betrekking op radioactieve afvalstoffen in vaste, vloeibare of gasvormige toestand. Het programma voor het beheer van radioactief afval als beschreven in artikel 4 van dit voorstel is dan ook eveneens van toepassing op radioactieve lozingen. Anders dan de definitie die in het gezamenlijk verdrag wordt gehanteerd, is de term opberging in dit voorstel beperkt tot het plaatsen van vaste of in vaste vorm gebrachte afvalstoffen, waaronder bestraalde splijtstof, in een geschikte opbergplaats.

Eveneens in overeenstemming met de bepalingen van het gezamenlijk verdrag wordt afval dat uitsluitend radioactieve materialen bevat die van nature voorkomen, van de werkingssfeer uitgezonderd, tenzij dat afval eveneens afkomstig is van de splijtstofkringloop. Dat betekent dat afval dat afkomstig is van de winning en behandeling van uraanerts onder de werkingssfeer van deze richtlijn valt, terwijl afval van bijvoorbeeld de oliewinning hier niet onder valt, tenzij dit door de lidstaten als radioactief afval wordt beschouwd overeenkomstig Titel VII, artikel 40, van de basisnormenrichtlijn (Richtlijn 96/29/Euratom).

Definities (artikel 2)

De terminologie in deze richtlijn is waar mogelijk in overeenstemming gebracht met die van het gezamenlijk verdrag (zie echter de specifieke opmerking over opberging in hoofdstuk 6.4).

Algemene eisen voor het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval (artikel 3)

De lijst van de algemene eisen bevat de maatregelen die de lidstaten moeten nemen om het in artikel 1 van de richtlijn vermelde doel te bereiken.

Deze maatregelen kunnen worden beschouwd als de internationaal gevestigde beste praktijk op het gebied van het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval. Zij omvatten aspecten als volksgezondheid, milieubescherming, nucleaire veiligheid, financiering en governance. Dergelijke maatregelen zijn al terug te vinden in het huidige beleid van veel lidstaten.

Programma voor het beheer van radioactief afval (artikel 4)

In dit programma wordt de kern aangepakt van de nog niet opgeloste problemen in de EU in verband met het beheer van de huidige en toekomstige hoeveelheden radioactief afval, met inbegrip van verbruikte splijtstof wanneer deze niet zal worden opgewerkt. Alle lidstaten zullen worden verplicht om een programma voor het beheer van dit materiaal op lange termijn op te stellen, dat het in overeenstemming is met de fundamentele, internationaal overeengekomen afvalbeheersprincipes. Zoals hierboven in hoofdstuk 4 is uiteengezet, moet dit programma waar mogelijk zijn gericht op de opberging van het afval. Langdurige opslag van het gevaarlijkste afval aan of vlak onder de oppervlakte, waarvoor permanente actieve maatregelen vereist zijn zoals regelmatig onderhoud en permanente bewaking en controle, wordt niet gezien als een oplossing die op lange termijn vanuit milieuoogpunt houdbaar is en

legt een onaanvaardbare belasting op toekomstige generaties. In dit artikel is bepaald voor welke data de nationale regelgevende instanties vergunning moeten hebben verleend voor de ontwikkeling van nieuwe opbergplaatsen en vervolgens de aanvang van de exploitatie van deze faciliteiten. Aangezien voor de studie van de locaties voor diepe ondergrondse opberging veel meer tijd vereist is, valt de aanvangsdatum voor de exploitatie van geologische opbergplaatsen later dan die voor faciliteiten aan de oppervlakte. De in dit artikel voorgestelde data zijn gekozen op basis van de huidige situatie in de lidstaten, waarbij tevens rekening is gehouden met de noodzaak van maatregelen. Alle data kunnen door de Raad op voorstel van de Commissie worden herzien. In de bijlage van de richtlijn wordt nadere informatie gegeven over de stappen die doorgaans moeten worden genomen bij de ontwikkeling van nieuwe opbergfaciliteiten.

In sommige landen zijn de opbergplaatsen voor bestraalde splijtstof en radioactief afval zo ontworpen dat de locatie gemakkelijk in haar oorspronkelijke toestand kan worden hersteld en dat de materialen verder kunnen worden verwerkt wanneer dat mogelijk en zinvol is. Een van de voordelen van de opbergingsmethode waarbij het materiaal wordt geconcentreerd en ingesloten, in plaats van verdund en verspreid, is dat het afval wordt ingeperkt gedurende een lange periode waarin de afvalcontainers nog kunnen worden teruggehaald, hoewel de economische kosten van een dergelijke operatie ongetwijfeld hoog zullen zijn.

Met de bepalingen van dit artikel en die van artikel 7 inzake rapportage wordt tevens ingegaan op andere aandachtspunten wat betreft de noodzaak van meer transparantie bij de behandeling van deze kwesties, die de Commissie heeft aangegeven in haar groenboek

De export van afval wordt in dit artikel eveneens uitdrukkelijk vermeld. Er wordt erkend dat voor sommige lidstaten met slechts zeer weinig afval de export naar andere landen waarschijnlijk de beste optie is vanuit milieu-, veiligheids- en economisch oogpunt is. Deze overbrengingen kunnen echter alleen worden toegestaan wanneer aan de zeer strikte voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Tot deze voorwaarden behoren de beperkingen en de criteria voor de export van radioactief afval naar derde landen ingevolge Richtlijn 92/3/Euratom. Het voorstel is niet bedoeld om het recht van een land te beperken om zelfverzorgend te zijn wat alle aspecten van zijn afvalbeheer betreft. Getracht wordt om het gezamenlijk gebruik van faciliteiten en diensten waar mogelijk aan te moedigen

Onderzoek en technologische ontwikkeling van het beheer van radioactief afval (artikel 5)

Om tijdig een programma voor het beheer van radioactief afval op te zetten en de algemene doelstelling van de voorgestelde wetgeving te bereiken, moet gespecialiseerd, diepgaand onderzoek en technologische ontwikkeling (OTO) worden verricht.

Het is de taak van de lidstaten ervoor te zorgen dat het OTO voldoende wordt gefinancierd. Uitgaande van het beginsel dat de vervuiler betaalt, kunnen de vereiste middelen worden verkregen uit een heffing op de productie van elektriciteit met behulp van kernenergie, zodat de financiering evenredig is met de productie van kernenergie. Gezien de huidige financiering in de lidstaten, het nodig geachte totale bedrag, en de vooruitgang die in de verschillende sectoren van het beheer van

radioactief afval is geboekt, wordt geraamd dat 0,5 miljoen euro per terawattuur elektriciteit die met kernenergie wordt opgewekt, voldoende is om het noodzakelijke OTO te financieren. Het niveau van de financiering zal in de toekomst echter waarschijnlijk verminderen, naarmate de landen de gekozen vormen van opberging gaan uitvoeren. Gezien het belang van deze OTO-activiteiten zal de Commissie, om een zo goed mogelijke samenwerking tussen en coördinatie van de activiteiten in de lidstaten te bewerkstelligen, samenwerking tussen de lidstaten op gemeenschappelijke gebieden van onderzoek en technologische ontwikkeling aanmoedigen overeenkomstig het bepaalde in titel II, hoofdstuk 1, van het Verdrag. In dat verband zouden verschillende specifieke taken kunnen worden toevertrouwd aan een of meer gemeenschappelijke ondernemingen die worden opgericht overeenkomstig Titel II, hoofdstuk 5, van het Verdrag. Die gemeenschappelijke ondernemingen zouden moeten worden belast met de uitvoering van OTO op gebieden van gemeenschappelijk belang.

Investerings (artikel 6)

De bepalingen van Titel II, hoofdstuk 4, van het Euratom-Verdrag zullen volledig worden toegepast op de investeringen in het beheer van radioactief afval. In dit verband is duidelijk dat verdere ontwikkeling in de nucleaire sector alleen dient te worden ondersteund, wanneer er aanzienlijke vooruitgang is geboekt met de uitvoering van een programma voor het beheer van alle verbruikte splijtstof en radioactief afval op lange termijn.

Rapportage (artikel 7)

De rapportageverplichtingen vervangen de verplichtingen krachtens punt 1 van het communautaire actieplan en vormen een volledige weerspiegeling van het beraad in het kader van het gezamenlijk verdrag. Een belangrijk aspect van de rapportage betreft informatie over OTO-activiteiten. Ingevolge artikel 5 van het Euratom-Verdrag kunnen de lidstaten aan de Commissie informatie over de betrokken onderzoekactiviteiten meedelen.

Tenuitvoerlegging (artikel 8)

Omdat op dit gebied snel vooruitgang moeten worden geboekt, dient de tenuitvoerlegging zo spoedig mogelijk plaats te vinden. Als datum zou 1 mei 2004 kunnen worden voorgesteld.

Voorstel voor een
 RICHTLIJN (Euratom) VAN DE RAAD
 inzake het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, en met name op de artikelen 31 en 32,

Gezien het voorstel van de Commissie³⁸, opgesteld na advies van een groep personen, aangewezen door het Wetenschappelijk en Technisch Comité uit wetenschappelijke deskundigen van de lidstaten, overeenkomstig artikel 31 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, en na het advies van het Economisch en Sociaal Comité te hebben ingewonnen³⁹,

Gezien het advies het Europees Parlement⁴⁰,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In artikel 30 van het Verdrag is bepaald dat er binnen de Gemeenschap basisnormen moeten worden vastgesteld voor de bescherming van de gezondheid der bevolking en der werknemers tegen de aan ioniserende straling verbonden gevaren.
- (2) Bij Richtlijn 96/29/Euratom van de Raad⁴¹ zijn basisnormen voor de bescherming van de gezondheid der bevolking en der werkers tegen de aan ioniserende straling verbonden gevaren vastgesteld.
- (3) Bij Richtlijn 92/3/Euratom van de Raad⁴² is reeds een stelsel van toezicht en controle op overbrenging van radioactieve afvalstoffen tussen lidstaten en naar en vanuit de Gemeenschap ingevoerd met inbegrip van een verplichte en gemeenschappelijke kennisgevingsprocedure voor de overbrenging van dergelijke afvalstoffen en strikte criteria in verband met derde landen waarnaar radioactief afval mag worden uitgevoerd.
- (4) Richtlijn 85/337/EEG van de Raad⁴³ betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, waaronder ook projecten voor de opberging en langdurige opslag van radioactief afval schrijft voor dat de lidstaten "de nodige maatregelen [treffen] om te verzekeren dat voordat een vergunning wordt verleend, de projecten die een aanzienlijk milieueffect kunnen hebben, met name gezien hun aard, omvang of ligging, worden onderworpen aan een beoordeling van die effecten."

³⁸ PB C [...] van [...], blz. [...].

³⁹ PB C [...] van [...], blz. [...].

⁴⁰ PB C [...] van [...], blz. [...].

⁴¹ PB L 159 van 29.6.1996, blz. 1.

⁴² PB L 35 van 12.2.1992, blz. 24.

⁴³ PB L 175 van 5.7.1985, blz. 40, gewijzigd bij Richtlijn 97/11/EG, PB L 73 van 14.3.1997, blz. 5.

- (5) Het bestaande gemeenschapsrecht voorziet niet in speciale voorschriften die waarborgen dat verbruikte splijtstof en radioactief afval te allen tijde in de gehele Europese Unie veilig op een effectieve en consequente wijze veilig worden beheerd; derhalve dienen de bestaande voorschriften van de Gemeenschap te worden aangevuld.
- (6) In het groenboek van de Commissie⁴⁴ "Op weg naar een Europese strategie voor een continue energievoorziening" is benadrukt dat voor de problematiek van het radioactieve afval met een zo groot mogelijke transparantie een bevredigende oplossing moeten worden gevonden.
- (7) In het eindverslag van de Commissie over het groenboek⁴⁵ is benadrukt dat een snelle vooruitgang met de ontwikkeling van duurzame oplossingen voor het beheer van radioactief afval kan worden verzekerd door op het niveau van de Gemeenschap duidelijke termijnen vast te stellen voor de invoering van efficiëntere systemen voor de opberging van radioactief afval op nationaal niveau.
- (8) Het gezamenlijk verdrag inzake de veiligheid van het beheer van bestraalde splijtstof en inzake de veiligheid van het beheer van radioactief afval dat op 18 juni 2001 in werking is getreden, beoogt wereldwijd een hoge mate van veiligheid bij het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval te bereiken en te handhaven via de verbetering van nationale maatregelen en internationale samenwerking.
- (9) Bij de opwekking van kernenergie worden verbruikte splijtstof en radioactief afval gegenereerd.
- (10) Radioactief afval ontstaat ook bij het gebruik van radionucliden in de geneeskunde, in het onderzoek en in de industrie.
- (11) Radionucliden die vrijkomen uit verbruikte splijtstof en radioactief afval kunnen gevolgen hebben die de nationale grenzen overschrijden.
- (12) Elke lidstaat blijft verantwoordelijk voor het beheer van alle verbruikte splijtstof en radioactieve afval onder zijn jurisdictie.
- (13) Het veilige beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval zou kunnen worden verbeterd door meer samenwerking en coördinatie tussen de lidstaten.
- (14) In de resolutie van de Raad van 15 juni 1992⁴⁶ werd de Commissie opgeroepen om een gemeenschappelijke aanpak te ontwikkelen en met de lidstaten samen te werken om waar mogelijk strategieën en praktijken op het gebied van het beheer van radioactief afval op communautair niveau te harmoniseren.
- (15) Onder technische deskundigen bestaat er een zeer ruime consensus dat geologische opberging bij de huidige stand van de wetenschap de meest geschikte methode is voor het langetermijnbeheer van de gevaarlijkste vormen van vast of in vaste vorm gebracht radioactief afval.

⁴⁴ COM(2000)769.

⁴⁵ COM(2002)321 def.

⁴⁶ PB 158 van 25.6.1992, blz. 3.

- (16) Door op communautair niveau uiterste data vast te stellen voor de ingebruikname van geschikte systemen voor definitieve opberging wordt voorkomen dat toekomstige generaties nodeloos worden belast en wordt ook, nu en in de toekomst, voldaan aan de grondbeginselen van de stralingsbescherming die zijn neergelegd in hoofdstuk I van Richtlijn 96/29/Euratom.
- (17) Met betrekking tot onderzoek en technologische ontwikkeling op de verschillende gebieden die radioactief afval betreffen, waaronder ook het minimaliseren van het afval, zijn er gemeenschappelijke problemen waarmee veel lidstaten te maken hebben en die op communautair niveau kunnen worden behandeld op een wijze die een nuttige aanvulling vormt op onderzoek en ontwikkeling dat in het kader van de kaderprogramma 's van de Gemeenschap wordt gecoördineerd.
- (18) Om het nodige onderzoek en technologische ontwikkeling op het gebied van het beheer van radioactief afval te bevorderen, moet de Commissie gezamenlijke financiering door de lidstaten aanmoedigen; in dit verband is het dienstig te voorzien in de mogelijkheid om de onderzoek- en ontwikkelingswerkzaamheden op gebieden van gemeenschappelijk belang toe te vertrouwen aan gemeenschappelijke ondernemingen.
- (19) De toepassing van deze richtlijn moet worden geëvalueerd aan de hand van regelmatige verslagen van de lidstaten.

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Doel en toepassingsgebied

1. In deze richtlijn wordt voorgeschreven aan welke vereisten het veilige beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval moet voldoen, ten einde:
 - a. te waarborgen dat alle verbruikte splijtstof en radioactieve afval veilig wordt beheerd, opdat de werknemers, de bevolking en het milieu zowel nu als in de toekomst voldoende worden beschermd tegen de schadelijke effecten van ioniserende straling;
 - b. bij het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval een hoog veiligheidsniveau te bereiken en te handhaven, teneinde de gezondheid van de mens en het milieu te beschermen door alle noodzakelijke voorzorgs- en preventiemaatregelen te treffen, teneinde te waarborgen dat in de gehele Gemeenschap op consistente en efficiënte wijze een adequaat beschermingsniveau wordt bereikt;
 - c. de effectieve voorlichting en, waar nodig, participatie van de bevolking te verbeteren teneinde in de besluitvormingsprocessen terzake de vereiste transparantie te waarborgen.
2. Deze richtlijn is van toepassing op alle stadia van het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval.

Deze richtlijn is niet van toepassing op afval dat uitsluitend van nature voorkomende radioactieve materialen bevat en dat niet afkomstig is van de splijtstofkringloop,

tenzij dit door de lidstaten voor de doeleinden van deze richtlijn tot radioactief afval is verklaard.

Artikel 2 **Definities**

In deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. "*ontmanteling*": alle handelingen die ertoe leiden dat een nucleaire installatie (met uitzondering van opbergingsfaciliteiten) aan het overheidstoezicht kan worden onttrokken; hieronder vallen procédés als ontsmetting en sloop;
2. "*lozingen*": wettelijk toegelaten, geplande en beheerste emissies die rechtstreeks in het milieu terechtkomen, binnen de door de regelgevende instantie goedgekeurde grenzen, van vloeibare of gasvormige radioactieve materialen vanuit gereguleerde nucleaire installaties in een normale bedrijfstoestand;
3. "*opberging*": de plaatsing van vast of in vaste vorm gebracht radioactief afval, met inbegrip van bestraalde splijtstof, in een hiervoor geschikte faciliteit zonder de bedoeling dit terug te halen;
4. "*geologische opberging*": opberging in een opbergplaats in een geologische formatie;
5. "*geologische opbergplaats*": een opbergplaats voor radioactief afval die in een geologisch stabiele gesteentelaag is aangelegd op een zodanige diepte dat gedurende de periode waarin het afval een radiologisch risico oplevert, geen rekening hoeft te worden gehouden met erosie van de locatie door natuurlijke processen zoals verweering en ijstijden, en de kans op binnendringing van de mens in de opbergplaats minimaal is, zelfs wanneer de institutionele controle over de locatie verloren gaat;
6. "*ioniserende straling*": de overdracht van energie in de vorm van deeltjes of elektromagnetische straling met een golflengte kleiner dan 100 nanometer of een frequentie hoger dan 3×10^{15} hertz waardoor rechtstreeks of indirect ionen kunnen worden geproduceerd;
7. "*nucleaire installatie*": een inrichting, met inbegrip van het terrein waarop deze gelegen is en de bijbehorende gebouwen en uitrusting, waarin radioactieve materialen op een dusdanig grote schaal worden geproduceerd, bewerkt, gebruikt, gehanteerd, opgeslagen of opgeborgen dat het veiligheidsaspect een noodzakelijk punt van overweging is;
8. "*splijtstofkringloop*": alle stadia van de cyclus van productie, gebruik en behandeling van splijtstof dat in kernreactoren wordt gebruikt, met inbegrip van stappen als de winning van delfstoffen, omzetting, verrijking, splijtstoffabricage, energieopwekking, interim-opslag van verbruikte splijtstof en/of opwerking gevolgd door recycling van splijtbaar materiaal en kweekstof en interim-opslag van verglaasd en ander radioactief afval, conditionering en inkapseling van verbruikte splijtstof en/of ander radioactief afval en, uiteindelijk, opberging;
9. "*radioactief afval*": radioactief materiaal in gasvormige, vloeibare of vaste toestand waaraan geen verdere bestemming wordt gegeven door de lidstaat, dan wel door een natuurlijke of rechtspersoon wiens besluit terzake door de lidstaat wordt

geaccepteerd, en dat door een regelgevende instantie binnen het wettelijke en bestuursrechtelijke kader van de lidstaat als zodanig wordt beheerd⁴⁷. De verschillende categorieën vast radioactief afval die worden gebruikt voor het opstellen van verslagen, zijn verklaard in Aanbeveling 1999/669/EG, Euratom van de Commissie van 15 september 1999 inzake een classificatiesysteem voor vast radioactief afval (SEC(1999) 1302 def.);

10. *"beheer van radioactief afval"*: alle activiteiten, met inbegrip van handelingen in verband met de ontmanteling, die te maken hebben met het hanteren, de voorbehandeling, de behandeling, het conditioneren, de opslag of de opberging van radioactief afval, met uitzondering van het vervoer buiten het terrein van de faciliteit; hieronder kunnen ook lozingen vallen.
11. *"regelgevende instantie"*: iedere instantie die door de lidstaat wettelijk gemachtigd is tot het vaststellen van regels met betrekking tot enigerlei aspect van het beheer van verbruikte splijtstof of radioactief afval, met inbegrip van het afgeven van vergunningen;
12. *"opwerking"*: een proces of procédé dat tot doel heeft nucleair materiaal met het oog op verder gebruik aan verbruikte splijtstof te onttrekken;
13. *"overbrenging"*: alle handelingen die nodig zijn om radioactief afval vanaf de plaats van oorsprong tot de plaats van bestemming te verplaatsen, met inbegrip van het vervoer, het laden en het lossen met het oog op de opberging of opslag ervan;
14. *"verbruikte splijtstof"*: nucleaire brandstof die in een reactorkern is bestraald en hieruit permanent is verwijderd;
15. *"opslag"*: het onderbrengen van radioactief afval of verbruikte splijtstof in een faciliteit, die voor de insluiting ervan zorgt, met de bedoeling dit terug te halen.

Artikel 3

Algemene eisen voor het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval

1. De lidstaten treffen alle maatregelen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat verbruikte splijtstof en radioactief afval op een zodanige wijze worden beheerd dat de mens, de samenleving en het milieu op adequate wijze worden beschermd tegen stralingsgevaar.
2. De lidstaten dragen ervoor zorg dat er zo weinig mogelijk radioactief afval wordt geproduceerd.
3. De lidstaten treffen alle wettelijke en bestuursrechtelijke maatregelen en nemen alle andere stappen die nodig zijn om het veilige beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval te waarborgen.
4. De lidstaten richten een regelgevende instantie op of wijzen deze aan, welke instantie wordt belast met de uitvoering van het wettelijke en regelgevende kader en het nodige gezag, de nodige bevoegdheden en de nodige financiële en personele middelen verkrijgt om de aan haar toegewezen taken te vervullen.

⁴⁷ PB L 265 van 13.10.1999, blz. 37.

- 5 De lidstaten dragen ervoor zorg dat er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om het veilige beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval, met inbegrip van afval van ontmantelingsactiviteiten, te ondersteunen en dat in financieringsregelingen de hand wordt gehouden aan het beginsel dat de vervuiler betaalt.
- 6 De lidstaten dragen ervoor zorg dat de bevolking effectief wordt voorgelicht en, indien nodig, participeert om een hoge mate van transparantie te bereiken bij kwesties die betrekking hebben op het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval onder hun jurisdictie.

Artikel 4

Programma voor het beheer van radioactief afval

1. Elke lidstaat stelt een duidelijk gedefinieerd programma voor het beheer van radioactief afval op, dat van toepassing is op alle radioactieve afval onder zijn jurisdictie en dat alle beheerstadia omvat. In het kader van dit programma omvat radioactief afval ook alle verbruikte splijtstof waarvoor geen opwerkingscontracten zijn gesloten of, in het geval van splijtstof van onderzoekreactoren, waarvoor geen overeenkomsten inzake terugzending naar het land van fabricage zijn gesloten.
2. Met name omvat het programma alle aspecten van het lange-termijnbeheer en, in het geval van vast of in vaste vorm gebracht afval, van de opberging, met een duidelijk tijdschema voor elke stap van het proces.
3. Wanneer er geen geschikt alternatief voor opberging voorhanden is, en wanneer opberging nog geen beschikbare optie is, nemen de lidstaten in hun programma's de volgende besluitmomenten op:
 - a. vergunning voor de ontwikkeling van een of meer geschikte opberglocaties, te verlenen uiterlijk in 2008. Voor geologische opberging van hoogactief en langlevend radioactief afval kan als voorwaarde voor de verlening van deze vergunning worden gesteld dat een verdere periode van gedetailleerd ondergronds onderzoek plaatsvindt;
 - b. wanneer kortlevend laag- en middelactief radioactief afval gescheiden van hoogactief langlevend radioactief afval moet worden opgeborgen, wordt de vergunning voor de exploitatie van de opbergfaciliteit uiterlijk in 2013 verleend;
 - c. wanneer hoogactief langlevend radioactief afval in een geologische opbergplaats moet worden opgeborgen, wordt de vergunning voor de exploitatie van de opberglocatie tijd uiterlijk in 2018 verleend.
4. Op grond van de regelmatige verslagen van de lidstaten en de Commissie die krachtens artikel 7 vereist zijn, kan de Raad, op voorstel van de Commissie, besluiten de in lid 3 vermelde data te wijzigen in het belang van een verhoogde nucleaire veiligheid binnen de Europese Unie.
5. In het programma wordt speciale aandacht geschonken aan de in artikel 3 vermelde algemene eisen en wordt rekening gehouden met de verschillende in de bijlage van deze richtlijn beschreven stappen van het opbergproces. In dit verband wordt de niet

in de tijd beperkte opslag aan of vlak onder de oppervlakte van verbruikte splijtstof die niet wordt opgewerkt, niet beschouwd als een aanvaardbaar alternatief voor opberging dat op lange termijn houdbaar is.

6. In het kader van het programma kan radioactief afval of verbruikte splijtstof worden overgebracht naar een andere lidstaat of een derde land, wanneer die overbrengingen volledig in overeenstemming zijn met de bestaande EU-wetgeving, met name Richtlijn 92/3/Euratom, en internationale verplichtingen, hiervoor degelijke overeenkomsten zijn aangegaan en de overbrengingen uitsluitend plaatsvinden naar staten met geschikte faciliteiten die aan normen voldoen welke in de lidstaat van oorsprong worden aanvaard en, wanneer het materialen in de zin van artikel 197 van het Verdrag betreft, de overbrengingen zijn onderworpen aan passende veiligheidscontrole.

Artikel 5

Onderzoek en technologische ontwikkeling op het gebied van het beheer van radioactief afval

1. In het programma voor het beheer van radioactief afval als bedoeld in artikel 4 van deze richtlijn wordt rekening gehouden met onderzoek en technologische ontwikkeling op het gebied van radioactief afval.
2. De Commissie stelt aan de hand van de geregelde verslagen van de lidstaten ingevolge artikel 7 vast welke gemeenschappelijke gebieden van onderzoek en technologische ontwikkeling op communautair niveau zouden kunnen worden gecoördineerd. Daarbij houdt zij rekening met de activiteiten die zijn gepland in de onderzoek- en onderwijsprogramma's die zijn vastgesteld krachtens artikel 7 van het Verdrag.
3. De Commissie moedigt samenwerking tussen de lidstaten op gebieden van onderzoek en technologische ontwikkeling van gemeenschappelijk belang aan overeenkomstig het bepaalde in Titel II, hoofdstuk 1, van het Verdrag. Daartoe kunnen specifieke taken worden toevertrouwd aan een of meer gemeenschappelijke ondernemingen die worden opgericht overeenkomstig Titel II, hoofdstuk 5, van het Verdrag.

Artikel 6

Investerings

Wanneer zij haar verantwoordelijkheden ingevolge het Verdrag, en met name die welke zijn omschreven in Titel II, hoofdstuk 4, uitoefent, houdt de Commissie rekening met de vorderingen die de lidstaten hebben geboekt in verband met de in artikel 5 vermelde streefdata voor de verlening van een vergunning voor een of meer opbergplaatsen voor de verschillende vormen van radioactief afval.

Artikel 7

Verslagen

1. Vanaf de in artikel 8, lid 1, vermelde datum brengt elke lidstaat om de drie jaar aan de Commissie verslag uit over de stand van zaken bij het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval onder zijn jurisdictie en van de vooruitgang die is

geboekt met de toepassing van deze richtlijn, in voorkomend geval met inbegrip van de in de bijlage genoemde informatie.

2. Overeenkomstig artikel 5 van het Verdrag wordt in het verslag tevens alle onderzoek en technologische ontwikkeling op het gebied van het beheer van radioactief afval beschreven dat door de lidstaat wordt uitgevoerd of is gepland, met inbegrip van gegevens over kosten, financieringsbronnen, verwachte looptijd en datum van voltooiing.
3. De Commissie bundelt de in deze verslagen vervatte informatie in een verslag over de stand van zaken bij het beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval in de Europese Unie dat om de drie jaar wordt gepubliceerd.

Artikel 8 **Tenuitvoerlegging**

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om voor ... [voor 1 mei 2004] aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.
2. Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar deze richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van de bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.
3. De lidstaten delen de Commissie de tekst mede van de voornaamste wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 9

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 10

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel, [...]

Voor de Raad
De Voorzitter
[...]

BIJLAGE

Opberging van radioactief afval

Het wordt nodig en onvermijdelijk geacht dat voor de ontwikkeling, technische demonstratie en uitvoering van een systeem voor de opberging van radioactief afval een stapsgewijze benadering wordt gevolgd.

Recente ervaring heeft geleerd dat het voor een succesvolle aanpak van essentieel belang is dat de besluitvormingsprocessen zo transparant en open mogelijk zijn. Daarom moeten vanaf het begin alle stappen zo duidelijk mogelijk zijn aangegeven. Bovendien moet er een degelijk tijdschema met specifieke mijlpalen zijn.

Een essentieel onderdeel van het proces is de keuze van de locatie van een opbergplaats. Dit is een complexe en controversiële kwestie waarvoor gedetailleerde technische werkzaamheden moeten worden verricht en uitgebreid moet worden overlegd met een groot aantal verschillende betrokkenen, met name plaatselijke gemeenschappen.

Tot de belangrijke stadia en mijlpalen van het proces behoren doorgaans:

- keuze van principes voor de opberging en opbergconcept;
- evaluatie van het ontwerp (bijvoorbeeld van alternatieve barrièrematerialen, gesteentetypes enz.);
- definitie van systeemontwerp en veiligheidscriteria voor geselecteerde barrières;
- aanpassing van het systeem aan mogelijke locaties, optimalisering van het ontwerp;
- gedetailleerd onderzoek van de locatie op een of meer mogelijke locaties;
- vergunning voor de ontwikkeling van de gekozen locatie (voor geologische opberging zal aan de vergunning waarschijnlijk de voorwaarde worden verbonden dat een verdere periode van gedetailleerder ondergronds onderzoek plaatsvindt waarin eerst een ondergronds laboratorium wordt gebouwd en geëxploiteerd);
- bouw van de opbergplaats;
- exploitatievergunning van de opbergplaats (voor geologische opberging in eerste instantie eventueel als proeffaciliteit).

Afhankelijk van de nationale wetten en voorschriften is het mogelijk dat er andere tussenstappen in het proces kunnen worden aangegeven. Met name de betrokkenheid van de plaatselijke gemeenschappen in de streek rond potentiële en geselecteerde locaties is van groot belang en in het besluitvormingsproces moet voldoende tijd worden uitgetrokken voor raadpleging en participatie van de betrokkenen. Bovendien zal de selectie van een locatie voor hoogactief langlevend radioactief afval doorgaans meer tijd in beslag nemen dan de selectie van een locatie voor kortlevend laag- en middelactief radioactief afval omdat er meer geologische factoren en kunstmatige barrières moeten worden onderzocht.

Het is dan ook duidelijk dat er geen optimale tijd kan worden aangegeven voor de voltooiing van het hierboven beschreven proces. De lidstaten moeten echter voor elk stadium van het proces realistische en duidelijke streefdata vaststellen.

Essentiële mijlpalen in het proces betreffen de vergunning voor de ontwikkeling van een locatie en voor de exploitatie van een faciliteit. In dit verband moeten de lidstaten ervoor zorgen dat hun tijdschema's voor het beheer van radioactief afval en verbruikte splijtstof waarvoor geen opwerkingscontracten zijn gesloten voldoen aan de in artikel 4 van deze richtlijn genoemde termijnen.

FINANCIEEL MEMORANDUM BIJ HET BESLUIT

Beleidsgebied(en): nucleaire veiligheid

Activiteit(en): beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval

BENAMING VAN DE ACTIE: RICHTLIJN VAN DE RAAD INZAKE HET BEHEER VAN VERBRUIKTE SPLIJTSTOF EN RADIOACTIEF AFVAL

1. BEGROTINGSPLAATS(EN) + OMSCHRIJVING(EN)

2. ALGEMENE CIJFERS

2.1 Totale toewijzing voor de actie (deel B): miljoen euro aan VK

2.2 Duur:

(begin- en eindjaar)

2.3 Meerjarenraming van de uitgaven:

a) Tijdschema vastleggingskredieten/betalingskredieten (financiering uit de begroting)
(*cf. punt 6.1.1*)

in miljoen euro (*tot op 3 decimalen nauwkeurig*)

	Jaar n	n+1	n+2	n+3	n+4	n+5 en volg. jaren	Totaal
Vastleggingskredieten							
Betalingskredieten							

b) Technische en administratieve bijstand en ondersteuningsuitgaven (*cf. punt 6.1.2*)

VK							
BK							

Subtotaal a+b							
VK							
BK							

- c) Financiële gevolgen in verband met de personele middelen en andere huishoudelijke uitgaven (cf. punten 7.2 en 7.3)

VK/BK	0.072	0.072	0.072	0.072	0.072	0.072	
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--

TOTAAL a+b+c							
VK							
BK							

2.4 Verenigbaarheid met de financiële programmering en de financiële vooruitzichten

Voorstel verenigbaar met de bestaande financiële programmering.

Dit voorstel vereist een herprogrammering van de betrokken rubriek van de financiële vooruitzichten.

inclusief, in voorkomend geval, een beroep op de bepalingen van het interinstitutioneel akkoord.

2.5 Financiële gevolgen voor de ontvangsten

Geen enkele financiële implicatie (betreft technische aspecten in verband met de tenuitvoerlegging van een maatregel)

OF

Financiële gevolgen - Het effect op de ontvangsten is als volgt:

NB: alle opmerkingen en toelichtingen met betrekking tot de methode waarmee de gevolgen voor de ontvangsten worden berekend, moeten op een afzonderlijk blad worden toegevoegd aan dit financieel memorandum.

in miljoen euro (tot op 1 decimaal nauwkeurig)

Begrotings onderdeel	Ontvangsten	Vóór de actie [jaar n- 1]	Situatie na de actie							
			Année n ³	n+1	n+2	n+3	n+4	n+5		
	a) Ontvangsten in absolute termen ¹									
	b) Wijziging van de Δ ontvangsten ²									

(Elke betrokken begrotingsplaats beschrijven en het passende aantal regels aan de tabel toevoegen indien het effect betrekking heeft op meerdere begrotingsplaatsen)

3. BEGROTINGSKENMERKEN

Aard van de uitgave		Nieuwe	Deelname EVA	Deelname kandidaat-lidstaten	Rubriek FV
VU/NVU	GK/NGK	JA/NEE	JA/NEE	JA/NEE	nr. [...]

4. RECHTSGRONDSLAG

Euratom-Verdrag, met name de artikelen 31 en 32.

5. BESCHRIJVING EN MOTIVERING

5.1 Doel van het communautaire optreden

Op communautair niveau moet worden opgetreden om verdere vertraging te voorkomen met de uitvoering van programma's voor het veilige langetermijnbeheer van radioactief afval en verbruikte splijtstof in de lidstaten van de Europese Unie.

5.2 Voorgenomen acties en wijze van financiering uit de begroting

5.3 Tenuitvoerlegging

6. FINANCIËLE GEVOLGEN

GEEN

6.1 Totale financiële gevolgen voor deel B (voor de gehele programmeringsperiode)

(De berekeningsmethode voor de in de tabel hieronder vermelde bedragen moet worden verklaard in tabel 6.2.)

6.1.1 Financiering

VK in miljoen euro (tot op 3 decimalen nauwkeurig)

Opsplitsing	Jaar n	n+1	n+2	n+3	n+4	n+5 en volgende begrotingsjaren	Totaal
Actie 1							
Actie 2							
Enz.							
TOTAAL							

6.1.2 Technische en administratieve bijstand, ondersteuningsuitgaven en IT-uitgaven (vastleggingskredieten)

	Jaar n	n+1	n+2	n+3	n+4	n+5 en volgende begrotingsjaren	Totaal

1) Technische en administratieve bijstand:							
a) Bureaus voor technische bijstand							
b) Andere technische en administratieve bijstand: - intra muros: - extra muros: waarvan: voor het opzetten en onderhouden van geautomatiseerde beheersystemen:							
Subtotaal 1							
2) Ondersteuningsuitgaven:							
a) Studies							
b) Vergaderingen van deskundigen							
c) Informatie en publicaties							
Subtotaal 2							
TOTAAL							

6.2. Berekening van de kosten per overwogen maatregel in deel B (voor de gehele programmeringsperiode)⁴⁸

(Bij meerdere acties dienen de concrete maatregelen die voor elke actie moeten worden genomen, te worden gepreciseerd om het volume en de kosten van de prestaties te berekenen)

VK in miljoen euro (tot op 3 decimalen nauwkeurig)

Opsplitsing	Soort prestaties/ producties (projecten, dossiers,...)	Aantal prestaties/ producties (totaal voor de jaren 1...n)	Gemiddelde eenheidskosten	Totale kosten (totaal voor de jaren 1...n)
	1	2	3	4=(2X3)
<u>Actie 1</u>				
- Maatregel 1				
- Maatregel 2				
<u>Actie 2</u>				
- Maatregel 1				
- Maatregel 2				
- Maatregel 3				
Enz.				
TOTALE KOSTEN				

Zo nodig de wijze van berekening toelichten.

⁴⁸ Zie het afzonderlijke oriënterend document voor meer informatie.

7. GEVOLGEN VOOR HET PERSONEELSBESTAND EN DE ADMINISTRATIEVE UITGAVEN

7.1. Gevolgen voor de personele middelen

Soort ambten	Aan het beheer van de actie toe te wijzen huidige of extra personeelsleden		Totaal	Beschrijving van de taken die uit de actie voortvloeien	
	Aantal vaste ambten	Aantal tijdelijke ambten			
Ambtenaren of tijdelijke functionarissen	A. B C	0,3		0,3	<i>Zo nodig kan een vollediger beschrijving van de taken worden bijgevoegd</i>
(begrotingsplaats vermelden)					
Totaal		0,3		0,3	

7.2 Algemene financiële gevolgen in verband met de personele middelen

Soort ambten	Bedrag in	Wijze van berekening *
Ambtenaren Tijdelijke functionarissen	32 400	0,3 mensjaar x 108.000 (eenheidskosten) Begr. lijnen A1, A2, A4, A5 en A7
(begrotingsplaats vermelden) (begrotingsplaats vermelden)		
Totaal	32 400	

De bedragen stemmen overeen met de totale uitgaven gedurende 12 maanden.

7.3 Andere huishoudelijke uitgaven die uit de actie voortvloeien

Begrotingsonderdeel (nr. en omschrijving)	Bedrag in	Wijze van berekening
Totale toewijzing (Titel A-7)		
A0701 - Dienstreizen	5 000	ca. 10-15 mensdagen dienstreezen per jaar (NEA, IAEA, lidstaten) 2 vergaderingen in Brussel per jaar van groep van deskundigen uit de lidstaten (NB. Vergaderingen komen in de plaats van de huidige)
A07030 - Vergaderingen	20 000	
A07031 - Comit�es die moeten worden geraadpleegd (1)		
A07032 - Comit�es die niet hoeven te worden geraadpleegd (1)		
A07040 - Conferenties		
A0705 - Studies en adviezen		een verslag gepland per 3 jaar, kosten per verslag ca. 45.000 euro
Overige uitgaven (aangeven welke) - publicatie van verslag van de Gemeenschap over de stand van zaken op het gebied van radioactief afval	15 000	
Informatiesystemen (A-5001/A-4300)		
Overige uitgaven - deel A (aangeven welke)		
Totaal	40 000	

De bedragen stemmen overeen met de totale uitgaven gedurende 12 maanden.

⁽¹⁾ De aard van het comité en de groep waar het deel van uitmaakt, vermelden.

I.	Jaartotaal (7.2 + 7.3) 72 400	euro
II.	Duur van de actie	jaar
III.	Totale kosten van de actie (I x II)	72 400 euro per jaar

DE BENODIGDE PERSONELE EN ADMINISTRatieve MIDDELEN ZULLEN WORDEN GEDEKT BINNEN DE BEGROTINGSTOEWIJZING AAN DG TREN IN HET KADER VAN DE JAARLIJKSE BEGROTINGSPROCEDURE.

8. TOEZICHT EN EVALUATIE

8.1 Follow-upsysteem

8.2 Procedure en periodiciteit van de voorgeschreven evaluatie

9. FRAUDEBESTRIJDINGSMAATREGELEN